

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Методичні вказівки
з підготовки та проведення підсумкової атестації
здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Умань 2022

Укладачі: д.е.н., професор Нестерчук Ю.О., д.е.н., доцент Соколюк С.Ю., к.е.н., професор Семенда Д.К., доцент Коротєєв М.А., доцент Жарун О.В., доцент Тупчій О.С.

Схвалено рішенням кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (протокол № 1 від 30 серпня 2022р.) та методичною комісією факультету економіки та підприємництва (протокол № 2 від 30 серпня 2022р.)

Рецензенти:

завідувач кафедри фінансів, банківської справи та оподаткування Уманського національного університету садівництва, д.е.н., доцент Прокопчук О.Т.

професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Уманського національного університету садівництва, к.е.н, професор Бурляй О.Л.

1. Мета та зміст підсумкової атестації бакалаврів

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти є завершальним етапом підготовки фахівців. Її мета – встановлення рівня підготовки випускника до виконання професійних задач та відповідності його підготовки вимогам стандарту вищої освіти. Вона визначає теоретичний рівень підготовки бакалавра та оцінює його готовність до самостійного вирішення виробничих завдань.

Підсумкова атестація проводиться на основі: Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність» та інших нормативно-правових актів України з питань освіти, а також «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії Уманського національного університету садівництва», «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва», «Положення про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва».

2. Екзаменаційна комісія

Підсумкова атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією (ЕК), яка щорічно формується за наказом ректора університету. Екзаменаційні комісії формуються з професорсько-викладацького складу та наукових працівників університету, спеціалістів профільних підприємств, установ і організацій.

Завданнями екзаменаційної комісії є:

- комплексна перевірка й оцінка виконання освітньої програми на певному рівні вищої освіти, теоретичної та практичної фахової підготовки здобувачів відповідного ступеня вищої освіти;
- прийняття рішення про присвоєння здобувачам вищої освіти відповідної кваліфікації та щодо видачі диплома (диплома з відзнакою);
- розробка пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки здобувачів вищої освіти відповідної галузі знань та спеціальності з відповідного ступеня вищої освіти.

3. Порядок складання підсумкової атестації

Підсумковий атестаційний екзамен для здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» проводиться в восьмому семестрі після завершення теоретичного навчання та проходження всіх видів практик відповідно до затвердженого графіка навчального процесу.

Допуск до атестаційного екзамену за фахом здійснюється за наказом ректора університету на підставі виконання студентом всіх складових частин навчального плану, а саме: складання усіх екзаменів, заліків, написання і захисту курсових робіт, проходження, підготовки і захисту звітів про практики.

При умові успішного його складання випускнику присвоюється кваліфікація бакалавр підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і видається диплом державного зразка.

Диплом з відзнакою видається випускнику, що склав екзамени з оцінкою «відмінно» не менше ніж по 75% дисциплін, що вносяться у додаток до диплома, а по інших дисциплінах, що вносяться в цей додаток, – з оцінкою «добре» і пройшов всі випробування підсумкової атестації виключно з відмінними оцінками.

Студентам, що завершили освоєння основної освітньої програми і не підтвердили відповідність підготовки вимогам стандарту вищої освіти при проходженні підсумкових атестаційних випробувань, при поновленні на навчання в університеті призначаються повторні підсумкові атестаційні екзамени.

4. Програма атестаційного екзамену за фахом

4.1. Структура завдань та порядок оцінювання їх виконання

Для студентів освітнього ступеня «бакалавр» підсумкова атестація відбувається шляхом складання екзамену за фахом.

До програми підсумкової атестації включаються завдання з чотирьох нормативних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Відповідно до навчального плану, до програми включено тестові завдання з наступних дисциплін: «Економіка підприємства», «Організація торгівлі», «Потенціал і розвиток підприємства», «Організація товарного біржового ринку».

Складання екзамену відбувається шляхом виконання тестових завдань. Кожен варіант таких завдань містить по 80 питань (по 20 з кожної дисципліни, включеної до програми атестаційного екзамену за фахом).

Оцінювання успішності студента при складанні екзамену здійснюється за шкалою, наведеною нижче.

Шкала оцінювання виконання студентами-випускниками завдань підсумкової атестації

Кількість вірних відповідей		Частка вірних відповідей, %		Оцінка	
мінімальна	максимальна	мінімальна	максимальна	за шкалою ECTS	за національною шкалою
72	80	90	100	A	5
66	71	82	89	B	4
59	65	74	81	C	4
51	58	64	73	D	3
48	50	60	63	E	3
0	47	0	59	FX	2

4.2. Питання для підготовки до підсумкової атестації

Дисципліна «Економіка підприємства»

1. Мікросередовище функціонування аграрного підприємства це:

- а) сукупність зовнішніх сил, які безпосередньо або опосередковано впливають на господарську діяльність;
- б) сукупність зовнішніх сил (суб'єктів господарювання), які безпосередньо впливають на діяльність підприємства і перебувають під впливом цієї діяльності;
- в) підприємства, організації, що знаходять клієнтів для продажу продукції;
- г) підприємства, які постачають аграрним підприємствам необхідні матеріальні ресурси.

2. Макросередовище функціонування аграрного підприємства це:

- а) сукупність зовнішніх сил, що не є контрольованими з боку підприємства, можуть відкривати для нього нові сприятливі можливості розвитку або створювати нові загрози;
- б) сукупність зовнішніх сил, які впливають на діяльність підприємства;
- в) ділові особи (агенти, брокери), що продають продукцію аграрних підприємств;
- г) банки, страхові компанії, з якими аграрні підприємства вступають у ділові відносини.

3. Банкрутство підприємства це:

- а) визначена арбітражним судом неплатоспроможність;
- б) неплатоспроможність суб'єкта підприємницької діяльності відновити свою платоспроможність;
- в) неспроможність задовольнити вимоги кредиторів;
- г) визнана арбітражним судом неспроможність суб'єктів підприємницької діяльності відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані ним вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури.

4. Нематеріальні ресурси – це :

- а) засоби праці, що не мають фізичної, тілесної структури (форми), визначаються об'єктом права власності юридичної чи фізичної особи, мають вартість і приносять власникові певний дохід;
- б) право на набутий виробничий і організаційно-господарський досвід, технологічне рішення, технічну інформацію, що дають економічну вигоду підприємству;
- в) сума перевищення вартості підприємства над балансовою вартістю його активів, яка виникла внаслідок використання ним управлінських якостей;
- г) право на використання наукових рішень.

5. Підприємство – це:

- а) добровільне об'єднання осіб для спільної сільськогосподарської діяльності;
- б) суб'єкт господарювання, що має право виробити товарну продукцію;
- в) самостійний об'єкт господарювання, який має право юридичної особи і здійснює свою діяльність з метою одержання прибутку;
- г) добровільне об'єднання осіб для обслуговування членів кооперативу.

6. Фермерське господарство – це:

- а) форма підприємництва громадян України, які виявили бажання переважно особистою працею членів цього господарства виробляти товарну продукцію, займатися її переробкою і реалізацією;
- б) товариство, статутний фонд якого поділений на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості;
- в) форма підприємництва громадян України з метою виробництва продукції;
- г) це господарства, створені на засадах угоди шляхом об'єднання їх майна для виробництва продукції.

7. Санація підприємства – це:

- а) перехід підприємств-банкрутів до нових власників;
- б) неспроможність, суб'єкта підприємницької діяльності виконати після встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами;
- в) система заходів, що здійснюється з метою запобігання визнанню боржника банкрутом та його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника, а також задоволення вимог кредиторів;
- г) визнана арбітражним судом неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані ним вимоги кредиторів.

8. Міжгосподарська кооперація – це:

- а) об'єднання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів сільськогосподарських підприємств для спільного виробництва продукції;
- б) об'єднання господарств в певну виробничу структуру під єдиним керівництвом одного із його засновників;
- в) укрупнення господарств і поглиблення їх спеціалізації;
- г) тимчасове об'єднання господарств з делегуванням певних функцій одному із членів об'єднання.

9. Залежно від якості змін розвиток підприємства поділяють на:

- а) циклічний та спіральний;
- б) соціальний та технологічний;
- в) прогресивний та регресивний;
- г) структурний та функціональний.

10. Припинення діяльності суб'єкта господарювання здійснюється шляхом:

- а) санації або реєстрації;
- б) ліквідації, реорганізації або банкрутства;
- в) реорганізації або ліквідації;
- г) санації, банкрутства, реорганізації або ліквідації.

11. Здатність підприємства адаптуватися до зовнішніх і внутрішніх змін, а також здатність керівництва діяти поза жорсткими рамками правил і норм – це:

- а) гнучкість;
- б) контрольованість;
- в) стабільність;
- г) прогрес.

12. Економічна оцінка землі – це:

- а) порівняльна оцінка землі як засобу виробництва;

- б) порівняльна оцінка землі за якостями що впливають на урожайність;
- в) оцінка її як засобу виробництва за виходом продукції, окупності витрат і диференційованого доходу;
- г) оцінка землі по диференційованому доходу.

13. Оренда землі – це:

- а) передача землі у користування строком до двох років;
- б) передача землі третій особі;
- в) передача землі у постійне користування;
- г) передача її власником у тимчасове користування юридичним і фізичним особам за відповідну плату для здійснення ними підприємницької та іншої діяльності

14. Ринок землі – це:

- а) сукупність правових та економічних відносин, що виникають між суб'єктами (фізичними і юридичними особами), в процесі оренди земельних ділянок, їх обміну, купівлі-продажу, застави, дарування і спадкування;
- б) відносини між суб'єктами (фізичними і юридичними особами) в процесі оренди землі;
- в) відносини між суб'єктами в процесі купівлі-продажу землі;
- г) відносини між суб'єктами в процесі застави, дарування і спадкування землі.

15. Земельний кадастр – це:

- а) якісна оцінка землі в балах за природними властивостями;
- б) система відомостей і документів щодо правового режиму земель, їх розподілу між власниками землі і землекористувачами за категоріями земель, їх якісною характеристикою і народногосподарською цінністю;
- в) це оцінка землі за критеріями виходу продукції, окупності витрат і диференціального доходу;
- г) це оцінка землі в балах за властивостями, які корелюють з урожайністю.

16. Диференціальний рентний дохід – це:

- а) дохід, який створюється на кращих і середніх за якістю та місцезнаходженням землях і являє собою надлишок доходу над “нормальним” доходом, що формується за нормативної рентабельності поточних витрат (на рівні 35%);
- б) дохід, що формується на гірших за родючістю землях;
- в) дохід, прийнятий у розмірі 1,6 ц зерна з 1 га;
- г) фінансовий результат, що визначається додаванням до прибутку після оподаткування надзвичайних доходів.

17. . Поняття власності на землю включає в себе:

- а) право користуватися, володіти і розпоряджатися земельною ділянкою;
- б) право володіння і користування землею;
- в) оренда землі;
- г) користування землею.

18. Трудові ресурси реальні – це:

- а) населення зайняте економічною діяльністю (уже працює);
- б) особи, що навчаються з відривом від виробництва і можуть бути залучені до конкретної праці;
- в) зайняті в домашньому господарстві;

г) безробітні, що не мають роботи, але бажають її отримати.

19. Коефіцієнт сезонності визначається як:

- а) відношення кількості відпрацьованих людино-годин у місяці до середньомісячних за рік;
- б) відношення максимальної кількості відпрацьованих людино-годин у місяці до мінімальної;
- в) відношення кількості відпрацьованих людино-годин до кількості працюючих;
- г) відношення фактичної кількості відпрацьованих людино-годин до запасу праці.

20. Який із наявних показників найбільш характеризує ефективність використання трудових ресурсів:

- а) кількість відпрацьованих днів одним працівником за рік;
- б) коефіцієнт використання річного фонду робочого часу;
- в) коефіцієнт сезонності праці;
- г) річна продуктивність праці.

21. Продуктивність праці – це:

- а) витрати суспільно необхідної праці на виробництво одиниці продукції;
- б) витрати живої праці на виробництво одиниці продукції;
- в) продуктивна сила праці, тобто здатність за одиницю робочого часу виробляти певну кількість продукції або виконувати якийсь обсяг робіт;
- г) співвідношення виробленої продукції до затрат.

22. Який з варіантів підвищення продуктивності праці вважається найбільш позитивним?

- а) валова продукція збільшується, затрати праці зменшуються;
- б) валова продукція збільшується, затрати праці постійні;
- в) валова продукція збільшується, затрати праці збільшуються меншими темпами, ніж ріст валової продукції;
- г) валова продукція незмінна, затрати праці зменшуються.

23. Основні показники продуктивності праці – це:

- а) вироблено продукції до затрат праці (людино-годин, людино-днів, середньорічних працівників);
- б) затрати робочого часу на виробництво одиниці продукції;
- в) кількість тварин, що припадає на одного працівника;
- г) розмір посівної площі на одного працівника.

24. Під матеріально-технічною базою сільського господарства розуміють:

- а) сукупність всіх засобів і предметів праці, за допомогою яких здійснюється виробництво продукції, її транспортування, зберігання, переробка, реалізація;
- б) засоби виробництва і трудові ресурси, що приводять їх в дію в процесі виробництва;
- в) застосування високоефективних систем машин;
- г) подальша електрифікація та технічне переозброєння.

25. Трудомісткість – це:

- а) затрати робочого часу на виробництво одиниці продукції;
- б) затрати робочого часу на одиницю окремих видів робіт;
- в) затрати праці на одні голову худоби;

г) затрати праці на один гектар посіву.

26. Показники річної продуктивності праці визначається як:

а) відношення валової продукції с.-г. у постійних цінах до середньорічної чисельності працівників;

б) відношення валової продукції до кількості відпрацьованих люд.-год. ;

в) відношення валової продукції до кількості відпрацьованих впродовж року місяців;

г) відношення кількості працівників до валової продукції в постійних цінах.

27. АПК являє собою:

а) сукупність взаємозв'язаних галузей, що об'єднані єдиною метою задовольняти потреби суспільства в продуктах харчування з мінімальними затратами;

б) сукупність галузей народного господарства, які взаємодіють із сільським господарством і які мають забезпечити населення продуктами харчування, а промисловість с.-г сировиною;

в) це єдина система для успішного вирішення продовольчої проблеми;

г) галузі сільського господарства, які виробляють продукцію рослинництва і тваринництва.

28. Під абсолютною родючістю землі розуміють:

а) вихід продукції на одиницю площі;

б) вихід продукції на одиницю затрат;

в) ступінь розораності;

г) ступінь меліорованості.

29. Засоби виробництва сільськогосподарських підприємств виступають в такій економічній формі як:

а) основні фонди;

б) оборотні фонди;

в) предмети праці і засоби праці;

г) фонди обігу.

30. Основною ознакою поділу фондів на основні і оборотні є :

а) спосіб перенесення вартості на створений продукт;

б) величина вартості фондів;

в) матеріально-речова форма;

г) строк використання.

31. Основними фондами називаються:

а) засоби праці, що багаторазово приймають участь у виробничому процесі без зміни натуральної форми і переносять по частинах свою вартість на створений продукт по мірі зносу;

б) засоби виробництва, вартість яких переноситься на продукт і повертається підприємству протягом одного кругообігу;

в) знаряддя праці, виражені у вартісній формі;

г) фонди, що беруть участь у процесі виробництва і формування вартості продукції.

32. До оборотних засобів відносяться:

а) предмети праці і засоби праці;

б) оборотні фонди;

- в) фонди обігу;
- г) оборотні фонди і фонди обігу.

33. Фізичне зношення основних засобів виробництва – це:

- а) знецінення і вибуття з виробництва засобів, фізично придатних, але економічно не вигідних;
- б) втрата засобами виробництва їх технічно-експлуатаційних властивостей в зв'язку з використанням і дією сил природи;
- в) сума амортизації накопичена з початку строку його корисного використання;
- г) втрата знаряддями праці своєї вартості.

34. Економічну ефективність використання основних фондів характеризують:

- а) тривалість одного обороту в днях, коефіцієнт оборотності;
- б) фондоддача, фондоемкість, норма прибутку;
- в) продуктивність праці;
- г) матеріаломісткість.

35. Забезпеченість господарства основними фондами характеризують такі показники як:

- а) фондозабезпеченість і фондоозброєність;
- б) фондомісткість;
- в) фондоддача;
- г) норма прибутку.

36. Коефіцієнт обороту оборотного капіталу – це:

- а) відношення суми обороту до середньорічної вартості основних і оборотних засобів;
- б) відношення середньорічної вартості оборотних засобів до суми обороту;
- в) відношення суми обороту до середньорічної вартості оборотних засобів;
- г) відношення суми обороту до середньорічної вартості фондів обігу.

37. Тривалість обороту – це:

- а) відношення суми обороту до кількості календарних днів;
- б) відношення кількості календарних днів у році до коефіцієнту оборотності;
- в) відношення середньорічної вартості оборотних фондів до кількості календарних днів;
- г) відношення суми обороту до коефіцієнта оборотності.

38. Амортизація – це:

- а) період часу, протягом якого основні засоби використовуються підприємством;
- б) втрата знаряддями праці своєї вартості і поступове перенесення її на заново створений продукт з метою нагромадження коштів для відтворення цих знарядь праці;
- в) частка погашення балансової вартості основних засобів на відновлення (реновацію);
- г) вартість відтворення основних засобів на момент їх переоцінки.

39. Основним показником для визначення рівня спеціалізації є:

- а) структура товарної продукції;
- б) структура витрат;

- в) структура валової продукції;
- г) структура посівної площі.

40. Матеріаломісткість – це:

- а) відношення вартості валової продукції до матеріальних затрат виробництва;
- б) відношення матеріальних затрат виробництва до вартості валової продукції.
- в) відношення матеріальних затрат до чистого прибутку;
- г) відношення матеріальних затрат виробництва до вартості товарної продукції;

41. Норма прибутку визначається як:

- а) процентне відношення чистого прибутку до собівартості реалізованої продукції;
- б) процентне відношення чистого прибутку до вартості основних фондів;
- в) процентне відношення чистого прибутку до вартості оборотних фондів;
- г) процентне відношення чистого прибутку до суми вартостей основних і оборотних фондів.

42. Капітальні вкладення аграрних підприємств – це:

- а) витрати на будівництво, розширення, реконструкцію основних засобів, придбання техніки, закладку багаторічних насаджень і їх вирощування, формування основного стада, меліорацію землі й охорону довкілля;
- б) витрати на будівництво, розширення, реконструкцію основних засобів;
- в) витрати на придбання техніки;
- г) витрати на меліорацію землі й охорону довкілля.

43. Інвестиції – це:

- а) витрати, що направляються на відтворення основних фондів соціального характеру;
- б) витрати на будівництво, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння діючих основних фондів;
- в) витрати, що направляються на відтворення (просте і розширене) основних виробничих фондів;
- г) всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект.

44. Який із показників відображає порівняльну ефективність капітальних вкладень?

- а) строк окупності капітальних вкладень;
- б) приведені затрати;
- в) приведені капіталовкладення;
- г) відношення приросту валової продукції до суми капіталовкладень.

45. Моральний знос основних засобів – це:

- а) знецінення і вибуття з виробництва засобів фізично придатних, але економічно не вигідних;
- б) витрата засобами виробництва їх технічно-експлуатаційних властивостей в зв'язку з використанням і дією сил природи;
- в) сума амортизації накопичена з початку строку його корисного використання;
- г) втрата знаряддями праці своєї вартості.

46. Виробничі запаси – це:

- а) частина авансової вартості функцією, якої є обслуговування процесу виробництва;
- б) частина виробничих засобів, яка вже виробничо спожита;
- в) частина оборотних засобів, яка знаходиться на стадії виробництва;
- г) предмети праці, які ще не вступили в стадію виробничого споживання, функцією яких є забезпечення безперервності виробництва.

47. Незавершене виробництво – це:

- а) предмети праці, які ще не вступили в стадію виробничого споживання, функцією яких є забезпечення безперервності виробництва;
- б) частина авансової вартості, що перебуває на товарній та грошовій стадіях, функцією якої є обслуговування процесу виробництва;
- в) грошовий вираз предметів праці, що знаходяться на стадії виробничих запасів і в процесі виробництва;
- г) частина оборотних засобів, яка вже виробничо спожита, знаходиться на стадії виробництва, але готової продукції ще не одержано.

48. Собівартість реалізованої продукції – це:

- а) виробнича собівартість продукції, яка була реалізована;
- б) виробнича собівартість, плюс загально виробничі витрати;
- в) виробнича собівартість, плюс загально виробничі витрати, плюс затрати по реалізації;
- г) виробнича собівартість плюс загально виробничі витрати, плюс наднормативні виробничі витрати.

49. При прямолінійному методі нарахування амортизації річна сума амортизації визначається:

- а) діленням вартості, яка амортизується, на строк корисного використання об'єкта основних засобів;
- б) як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року та річної норми амортизації;
- в) як сума витрат на капітальний ремонт основних засобів за рік;
- г) як добуток фактичного обсягу продукції (робіт, послуг) та виробничої ставки амортизації

50. Що таке постійні витрати?

- а) витрати, величина яких не залежить від кількості продукції, чи обсягу виконаних робіт;
- б) витрати, що залежать від масштабів виробництва продукції;
- в) амортизація основних засобів;
- г) орендна плата за землю та майно.

51. Структура роздрібної ціни:

- а) оптова ціна продажу плюс торгівельна націнка;
- б) витрати і прибуток торгівельних фірм;
- в) оптова ціна підприємства + оптово-збутова націнка;
- г) оптова ціна підприємства + витрати і прибуток збутової організації.

52. Сукупність зовнішніх по відношенню до підприємства суб'єктів і сил, які безпосередньо впливають на його діяльність і які, в свою чергу, знаходяться під впливом цієї діяльності - це

- а) виробничі потужності підприємства;

- б) спеціалізація підприємства;
- в) мікросередовище функціонування підприємства;
- г) макросередовище функціонування підприємства.

53. Основні витрати – це:

- а) витрати, пов'язані з безпосереднім виконанням технологічних операцій по виробництву продукції;
- б) витрати на оплату праці робітників;
- в) вартість насіння, кормів, добрив, засобів захисту рослин і тварин, пального;
- г) амортизація основних засобів.

54. Накладні витрати – це:

- а) витрати пов'язані з управлінням та обслуговуванням діяльності підрозділу;
- б) оплата праці працівників апарату управління та спеціалістів галузі;
- в) витрати на утримання та ремонт основних засобів, загально виробничого призначення;
- г) плата за оренду землі і майна виробничого призначення.

55. Які варіанти зниження собівартості продукції найбільш прийнятні:

- а) збільшення обсягу виробництва при тих же затратах;
- б) зростання кількості продукції при одночасному зниженні витрат;
- в) продукція не змінюється, а затрати знижуються;
- г) зростання виробництва продукції швидшими темпами порівняно із збільшенням витрат на її виробництво.

56. Показник рівня рентабельності визначається як:

- а) прибутковість сільськогосподарського виробництва або галузі;
- б) процентне відношення чистого прибутку до собівартості реалізованої продукції;
- в) процентне відношення прибутку до фондів;
- г) відношення валової продукції до виробничих витрат.

57. До новоствореної вартості відноситься:

- а) обсяг валової продукції;
- б) обсяг валового доходу;
- в) обсяг реалізованої продукції;
- г) обсяг чистого доходу.

58. Об'єктивна необхідність інтенсифікації викликана:

- а) обмеженістю землі, вибуття частини її з сільськогосподарського обороту, ріст чисельності населення і збільшення їх потреб;
- б) властивістю землі покращувати родючість при правильному і ефективному використанні;
- в) вибуттям землі із сільськогосподарського обороту;
- г) ростом чисельності населення.

59. Рівень інтенсивності сільськогосподарського виробництва визначається як:

- а) вихід валової продукції на одиницю площі;
- б) витрати живої і уречевленої праці на одиницю земельної площі, що забезпечують збільшення виробництва продукції з цієї площі;
- в) витрати живої праці на одиницю земельної площі;
- г) кількість внесених добрив на одиницю земельної площі.

60. Збільшити вихід продукції з 1 га в процесі інтенсифікації дозволяє така якість:

- а) неоднорідність земель по родючості;
- б) властивість землі підвищувати родючість при правильному використанні;
- в) обмеженість землі в просторі;
- г) незамінність землі як засобу виробництва.

61. Ціна — це:

- а) сума грошової виручки від реалізації одиниці продукції;
- б) грошова форма затрат праці, необхідної для виробництва продукції;
- в) грошовий вираз витрат виробництва;
- г) собівартість плюс чистий дохід.

62. Основою утворення фондів споживання і нагромадження в сільському господарстві є:

- а) валовий дохід;
- б) чистий дохід;
- в) прибуток;
- г) валова продукція.

63. Валова продукція розподіляється на:

- а) на вартість спожитих засобів виробництва і новостворену вартість;
- б) на фонд заміщення і фонд споживання;
- в) фонд заміщення і чистий дохід;
- г) валовий дохід і чистий дохід.

64. Норма розширеного відтворення визначається за формулою:

- а) $\frac{\text{валовий дохід}}{\text{виробничі фонди}} \cdot 100\%$;
- б) $\frac{\text{фонд нагромадження}}{\Phi \text{ осн.} + \Phi \text{ обор.}} \cdot 100\%$;
- в) $\frac{\text{фонд споживання}}{\text{валовий дохід}} \cdot 100\%$;
- г) $\frac{\text{фонд споживання}}{\text{чистий дохід}} \cdot 100\%$.

65. Постійні витрати це:

- а) витрати, величина яких безпосередньо залежить від масштабів виробництва продукції;
- б) витрати, що формуються і покриваються за рахунок готівки;
- в) витрати, що безпосередньо не змінюються при збільшенні або зменшенні масштабів виробництва у короткостроковому періоді;
- г) витрати, що пов'язані з виробництвом кількох видів продукції.

66. Чистий прибуток - це:

- а) додавання до операційного прибутку доходу від участі в капіталі;
- б) фінансовий результат, що визначається додаванням до прибутку після оподаткування надзвичайних доходів і відніманням від одержаного результату податку на ці доходи і надзвичайних збитків;
- в) різниця між прибутком до оподаткування та сумою податків на прибуток;
- г) відніманням від валового прибутку операційних витрат.

67. Інтенсивний тип розвитку - це:

- а) економічний тип розвитку за якого приріст продукції одержують лише за рахунок збільшення ресурсів;
- б) економічний тип розвитку, за якого приріст валової продукції одержують лише завдяки підвищенню ефективності використання авансованого капіталу;
- в) економічний тип розвитку за якого частка приросту продукції за рахунок використання авансованого капіталу перевищує частку приросту за рахунок збільшення його розміру;
- г) економічний тип розвитку, за якого приріст продукції досягається однаковою мірою за рахунок приросту авансованого капіталу і підвищення ефективності його використання.

68. Приведені витрати - це:

- а) витрати на придбання техніки;
- б) сума витрат підприємства на будівництво, розширення, реконструкцію основних засобів;
- в) сума поточних витрат (собівартості) та капітальних вкладень, які приведені до однакової розмірності за допомогою нормативного коефіцієнту ефективності;
- г) витрати на закладку багаторічних насаджень.

69. Змінні витрати - це:

- а) пов'язані з виробництвом кількох видів продукції;
- б) витрати, що не залежать від масштабів виробництва;
- в) витрати, які можна безпосередньо віднести на об'єкт планування і обліку;
- г) витрати, величина яких безпосередньо залежить від масштабів виробництва продукції.

70. Науково-технічний прогрес - це:

- а) подальша розробка мінеральних добрив, засобів захисту рослин і тварин, вдосконалення способів їх зберігання і застосування;
- б) створення нових і удосконалення існуючих систем машин, автоматів і автоматизованих систем для виробництва сільськогосподарської продукції;
- в) процес створення нових та удосконалення існуючих знарядь і предметів праці, технології виробництва, його організації і управління з метою досягнення більшого економічного або соціального ефекту;
- г) подальший розвиток селекції, генетики, генної інженерії.

71. Якість продукції - це:

- а) сукупність її властивостей і характеристика, що зумовлюють спроможність даної продукції задовольняти потреби споживачів згідно з її цільовим призначенням;
- б) кількісний вираз однієї або кількох однорідних властивостей продукції;
- в) придатність сільськогосподарської продукції до споживання в їжу;
- г) властивості сільськогосподарської продукції, які є необхідними для її ефективної промислової переробки або виробничого використання.

72. Поняття ефективності виробництва – це:

- а) економічна категорія, що відображає співвідношення між одержаними результатами і витраченими ресурсами;
- б) вартість валової продукції на 1 га с.-г. угідь;

- в) обсяг валового, чистого доходу на 1 га с.-г. угідь, на 1 працівника;
- г) рівень рентабельності та норма прибутку.

73. Норма беззбитковості – це:

- а) критичний рівень урожайності, за якого досягається беззбитковість виробництва;
- б) різниця між ціною і змінними витратами;
- в) відношення постійних витрат до маржинального доходу;
- г) відношення маржинального доходу до ціни.

74. Що таке спеціалізація – це:

- а) процес суспільного поділу праці, який характеризується розвитком окремих галузей відповідно до ґрунтово-кліматичних і економічних умов підприємства;
- б) процес, що включає економічно вигідне розміщення основних видів продукції;
- в) поділ праці між окремими підприємствами в межах адміністративного району;
- г) підприємства мають дві головні галузі, що забезпечують 2/3 товарної продукції.

75. Концентрація сільськогосподарського виробництва – це:

- а) процес, що виражає зосередження землі, основних засобів, робочої сили і фінансових результатів з метою одержання максимальних обсягів продукції при найменших витратах;
- б) один з шляхів поглиблення суспільного поділу праці;
- в) створення великих агрооб'єднань, що обумовлено рядом природних, технологічних і економічних факторів;
- г) ефективне застосування досягнень науки і передового досвіду, новітніх технологій.

76. Відношення виробленої продукції до затрат праці, які вимірюються в людино-годинах, людино-днях, або середньорічній кількості працівників характеризує:

- а) інтенсивність праці;
- б) продуктивність праці;
- в) економічну ефективність затрат праці;
- г) трудомісткість продукції.

77. Коефіцієнт зростання основних засобів розраховують як:

- а) відношення вартості вибулих за звітний рік основних засобів до суми всіх основних засобів на початок року;
- б) відношення суми основних засобів на кінець року до їх вартості на початок року;
- в) відношення заново введених за рік основних засобів до балансової вартості всіх основних засобів на кінець року;
- г) відношення вартості основних засобів, що надійшли протягом року, до первісної вартості всіх основних засобів на початок року.

78. Показник “норма прибутку”, відображує розмір прибутку, який приходить в розрахунку на одиницю вартості:

- а) основних засобів;
- б) оборотних засобів;

- в) основних і оборотних засобів підприємства;
- г) матеріальних витрат виробництва.

79. Під виробничою потужністю розуміють:

- а) максимально можливий випуск продукції в натуральних показниках за заданого асортименту і якості;
- б) сукупність та раціональне використання землі, техніки, обладнання, виробничої площі;
- в) наявність та певним чином збалансованих ресурсів придатних для виробництва продукції;
- г) сукупний рівень ресурсозабезпеченості та досягнення кінцевих результатів.

80. Активи, що не беруть безпосередньої участі в процесі виробництва, а лише обслуговують його, будучи водночас результатом цього виробництва – це:

- а) засоби у сфері обігу;
- б) оборотний капітал;
- в) виробничі запаси;
- г) засоби у сфері виробництва.

81. Предмети праці, які не вступили ще в стадію виробничого споживання – це:

- а) засоби у сфері обігу;
- б) засоби у сфері виробництва;
- в) виробничі запаси;
- г) оборотний капітал.

82. Нематеріальні засоби, що не мають фізичної, тілесної форми, визнаються об'єктом права власності, мають вартість і можуть бути ідентифіковані, називають:

- а) авансованим капіталом;
- б) нематеріальними активами;
- в) основним капіталом;
- г) оборотним капіталом.

83. Роялті – це:

- а) права на нематеріальний ресурс;
- б) ділова репутація або ціна фірми;
- в) право на набутий виробничий досвід;
- г) винагорода за використання нематеріальних ресурсів.

84. Під ліцензуванням розуміють:

- а) право користування технічним, технологічним та іншим рішенням;
- б) надання прав суб'єктам господарювання на використання об'єктів інтелектуальної власності;
- в) суму коштів, яку виплачує ліцензіат продавцю ліцензії;
- г) право на використання художньо-конструкторських рішень, що надають товарам специфічний зовнішній вигляд.

85. Фактична собівартість акцій власної емісії акціонерних товариств або часток, викуплених товариством у його учасників, називається:

- а) додатковий вкладений капітал;
- б) нерозподілений прибуток;

- в) неоплачений капітал;
- г) вилучений капітал.

86. Чистий прибуток підприємства розподіляється на:

- а) стабілізаційний та резервний фонд;
- б) фонд нагромадження та фонд споживання;
- в) придбання цінних паперів інших підприємств та виплату премій працівникам підприємства;
- г) формування фонду соціальної допомоги та матеріального заохочення.

87. В умовах ринкових відносин рівень товарності сільського господарства залежить від:

- а) державного замовлення;
- б) внутрішньовиробничого витрачання продукції;
- в) попиту і пропозиції;
- г) ціни реалізації за 1 ц продукції.

88. Прибуток від реалізації продукції – це:

- а) виручка від реалізації продукції;
- б) грошове вираження вартості товару;
- в) різниця між (доходом) виручкою від реалізації продукції та її повною собівартістю;
- г) чистий прибуток підприємства.

89. Частина валової продукції, яка реалізується за межі підприємства різним споживачам є:

- а) побічна продукція;
- б) кінцева продукція;
- в) проміжна продукція;
- г) товарна продукція.

90. Чиста продукція визначається як:

- а) прибуток (збиток) + оплата праці;
- б) дохід від реалізації продукції – податок на додану вартість, акцизний збір та деякі інші вирахування з доходу;
- в) виручка від реалізації – повна собівартість реалізованої продукції;
- г) прибуток (збиток) + повна собівартість реалізованої продукції.

91. Визначення обсягу валової продукції сільського господарства у натуральній формі необхідне для:

- а) планування обсягів виробництва і реалізації продукції;
- б) визначення обсягу перевезень і зберігання продукції;
- в) визначення натуральних показників ефективності виробництва окремих видів продукції;
- г) усі відповіді привільні.

92. Фонд споживання на підприємстві – це:

- а) фонд оплати праці і фонд матеріального заохочення;
- б) фонд оплати праці і матеріальні затрати;
- в) фонд оплати праці і валовий дохід;
- г) фонд оплати праці і чистий дохід.

93. Рівень рентабельності виробництва продукції показує:

- а) скільки прибутку отримано в розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь;
- б) скільки прибутку отримано в розрахунку на 1 гривню постійних витрат;
- в) скільки прибутку отримано в розрахунку на 1 гривню повної собівартості реалізованої продукції;
- г) скільки прибутку отримано в розрахунку на 1 гривню сукупних активів.

94. Критерієм економічної ефективності сільськогосподарського виробництва є:

- а) збільшення виходу сільськогосподарської продукції з одиниці земельної площі при одночасному забезпеченні її якості та економічності виробництва;
- б) найбільш повне задоволення потреб суспільства в продукції галузі;
- в) доходність, прибутковість виробництва;
- г) поліпшення соціальних умов життя людей, покращання умов праці, скорочення тривалості робочого тижня без зменшення заробітної плати.

95. На рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва впливає:

- а) фондоозброєність праці;
- б) фондівіддача;
- в) рівень цін реалізованої продукції;
- г) енергозабезпеченість.

96. Рентабельність підприємства – це:

- а) одержаний підприємством прибуток;
- б) відносна прибутковість, що вимірюється у відсотках до витрат коштів або капіталу;
- в) відношення прибутку до середньої вартості основних засобів;
- г) валовий прибуток на 1 грн. обсягу реалізованої продукції.

97. Показник рентабельності характеризує абсолютну величину (суму):

- а) виручки від реалізації продукції на одиницю витрат;
- б) валового доходу на одиницю витрат;
- в) прибутку на одиницю витрат;
- г) чистої продукції на одиницю витрат.

98. Інфраструктура – це:

- а) сукупність допоміжних галузей, виробництв, які обслуговують основне виробництво, а також галузі невиробничої сфери пов'язані з виробництвом;
- б) підприємства, які займаються переробкою, зберіганням та реалізацією продукції;
- в) сфера яка виробляє засоби виробництва для сільського господарства;
- г) частина сільськогосподарського виробництва, яка відрізняється від його інших частин кінцевою продукцією, набором засобів виробництва, організацією виробництва.

99. Під інтенсивністю слід розуміти:

- а) різновид економічного типу розвитку, за якого приріст валової продукції отримується завдяки підвищенню ефективності авансованого капіталу;
- б) поняття, що відображає певне динамічне співвідношення між зміною в часі величини авансованого капіталу й обсягу виробництва валової продукції;

в) концентрацію до оптимального рівня авансованого капіталу на гектар земельних угідь, що забезпечує випереджаюче збільшення виробництва продукції з цієї площі і підвищення ефективності використання вкладених ресурсів;

г) заходи з підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, яке досягається при зниженні виробничих витрат на одиницю площі.

100. Диверсифікація в широкому розумінні може бути визначена як:

а) створення нових робочих місць;

б) урізноманітнення фінансової діяльності;

в) урізноманітнення видів діяльності підприємства у виробничій, фінансовій та маркетинговій сферах;

г) створення підприємством власної торговельної мережі.

Дисципліна «Організація торгівлі»

1. За видами біржових товарів біржі класифікують

а) товарні, сировинні

б) валютні, товарні, товарно-сировинні

в) фондові, товарно-сировинні

г) товарні, товарно-сировинні, фондові, валютні

2. Організований ринок характеризується

а) наявністю правил торгівлі, регулюванням з боку держави і саморегулюванням, концентрацією попиту та пропозиції

б) наявністю правил торгівлі

в) концентрацією попиту та пропозиції

г) наявністю законодавства

3. Організаційна функція бірж полягає у

а) забезпеченні широкої гласності діяльності

б) організації біржових торгів

в) зборі та розповсюдженні інформації

г) хеджуванні

4. Котирування – це

а) реєстрація біржових цін і курсів з подальшою публікацією

б) надання інформації про ціни зацікавленим особам ринкового механізму

в) вироблення біржових стандартів

г) гарантування виконання біржових угод

5. За ступенем участі держави біржі поділяють на

а) державні, муніципальні

б) державні, регіональні

в) державні, приватні, змішані

г) міжнародні, приватні

6. Біржа – це

а) інститут макроекономічного регулювання

б) інститут мікроекономічного регулювання

в) інфраструктурний інститут ринку

г) інститут макроекономічного регулювання, інфраструктурний інститут ринку

7. Перша біржа в Європі була створена у

- а) 1550 р.
- б) 1608 р.
- в) 1848 р.
- г) 1531 р.

8. Коли був заснований найбільший зерновий центр Чикаго (Чиказька торгівельна палата)

- а) 1800 р.
- б) 1848 р.
- в) 1752 р.
- г) 1823 р.

9. Ф'ючерсні ринки з'явилися у відповідь на

- а) необхідність захисту від цінових коливань для виробників і покупців товарів
- б) необхідність ліквідних ринків для спекулянтів
- в) державне регулювання, яке забороняє неорганізовану спекуляцію
- г) підвищену цінову змінність

10. Для біржової торгівлі характерним є

- а) концентрація в місцях виробництва, споживання
- б) проведення торгівлі невеликими партіями товарів
- в) епізодичний характер
- г) проведення торгівлі фінансовими посередниками

11. Спекулятивна торгівля великими партіями характерна для

- а) місцевого ринку
- б) біржового ринку
- в) ярмарку
- г) гуртового ринку

12. На біржі закритого типу мають право укладати угоди

- а) члени біржі та їх представники
- б) брокери, акредитовані на біржі
- в) разові відвідувачі
- г) засновники

13. Провідними центрами міжнародної біржової торгівлі є

- а) США
- б) Великобританія
- в) Японія
- г) Україна

14. Закони України “Про товарну біржу” та “Про цінні папери та фондову біржу” були прийняті у

- а) 1998 р.
- б) 1990 р.
- в) 1991-1992 рр.
- г) 1996 р.

15. Який рік можна вважати базовим для створення першої біржі в Україні (м. Одеса)

- а) 1531 р.

- б) 1608 р.
- в) 1705 р.
- г) 1796 р.

16. Біржові товари поділяються на три групи

- а) сільськогосподарська, промислова сировина, валюта;
- б) акції, зерно, валюта
- в) сільськогосподарська, промислова сировина, фінансові інструменти
- г) нафта, зерно, облігації

17. Фінансові інструменти класифікують на

- а) цінні папери, похідні фінансові інструменти
- б) валюта, синтетичні, гібридні фінансові інструменти
- в) цінні папери, відсоткові ставки, валюта, похідні гібридні та синтетичні фінансові інструменти
- г) цінні папери та відсоткові ставки

18. Угода вважається біржовою, якщо вона

- а) укладена на біржовий товар
- б) укладена в час після біржової сесії
- в) укладена у торговельному піті під час біржової сесії
- г) укладена на біржовий товар у піті брокерами під час сесії

19. Складська розписка – це

- а) товаророзпорядчий документ
- б) право власності на товар
- в) право транспортування товару
- г) право отримання боргу

20. Ф'ючерсний контракт є контрактом:

- а) на реальний товар
- б) виключно позабіржовим
- в) виключно біржовим
- г) як біржовим, так позабіржовим

21. Основною метою ф'ючерсної торгівлі є

- а) купівля-продаж реальних товарів
- б) страхування цінових і курсових ризиків
- в) визначення спотових цін
- г) визначення форвардних цін

22. Товарні ф'ючерси – це

- а) угоди на кредитування товару
- б) угоди на обмін товарами
- в) угоди на завчасну купівлю/продаж сировини
- г) бартерні угоди

23. Ринок оптової торгівлі, який організовується періодично і функціонує в певному місці у встановлений час, передбачає сезонний розпродаж одного або багатьох видів товару, це

- а) товарна біржа
- б) аукціон
- в) гуртовий ринок
- г) ярмарок

24. Комплекс правових, організаційних і економічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування аграрного ринку, відноситься до

- а) державного регулювання аграрного ринку
- б) державних закупівель на аграрному ринку
- в) товарної інтервенції
- г) фінансової інтервенції

25. Державні закупівлі сільськогосподарської продукції не проводяться для

- а) наповнення резервного експортного фонду
- б) формування державного матеріального резерву
- в) здійснення державного цінового регулювання
- г) формування державного продовольчого резерву

26. Державні закупівлі сільськогосподарської продукції не проводяться для

- а) формування державного матеріального резерву
- б) формування регіональних ресурсів
- в) забезпечення потреб населення
- г) формування державного продовольчого резерву

27. За товарною номенклатурою біржі є

- а) вузькоспеціалізовані, широкомасштабні, спеціалізовані
- б) вузькоспеціалізовані, міжнародні, спеціалізовані
- в) вузькоспеціалізовані, масові, спеціалізовані
- г) вузькоспеціалізовані, універсальні, спеціалізовані

28. Сукупність правовідносин, пов'язаних з укладенням та виконанням цивільно-правових договорів щодо сільськогосподарської продукції, це

- а) аграрний холдинг
- б) товарна біржа
- в) аграрний ринок
- г) аукціон

29. До основних характеристик біржової торгівлі не відноситься

- а) рівноправність учасників біржової торгівлі
- б) наявність під час торгів біржового товару
- в) формування цін
- г) публічне проведення торгів

30. Категорії членства на біржі

- а) повні, неповні (асоційовані), спеціальні
- б) повні, неповні (асоційовані), універсальні
- в) постійні, повні, обмежені
- г) постійні, універсальні, спеціальні

31. До прав та обов'язків засновників біржі не відноситься

- а) брати участь у роботі органів управління біржі
- б) одержувати інформацію про діяльність біржі
- в) проводити біржові торги
- г) відкрити брокерську контору

32. До прав членів товарної біржі не відноситься

- а) організувати біржові торги
- б) відкривати брокерські контори
- в) приймати рішення про прийняття у члени біржі
- г) сплачувати щорічні та додаткові внески

33. До обов'язків членів біржі не відноситься

- а) дотримання статуту біржі, біржових правил торгівлі
- б) сплата членських внесків
- в) контроль за діяльністю органів управління біржі
- г) своєчасне проведення розрахунків за укладеними угодами

34. Угода укладена між сторонами, згідно якої здійснюється представлення інтересів клієнта на біржових торгах та надання інформаційно-консультаційних послуг, це

- а) договір на брокерське обслуговування
- б) договір-доручення
- в) біржова угода
- г) договір-комісії

35. Вирішення спірних питань між учасниками біржової торгівлі є компетенцією

- а) котирувальної комісії
- б) арбітражної комісії
- в) ревізійної комісії
- г) розрахункової палати

36. Критеріями біржового товару є

- а) якісна однорідність, товарний обсяг, стандартизована ціна
- б) якісна однорідність, базисний обсяг, стандартизована ціна
- в) якісна однорідність, стандартизований обсяг, реальна ціна
- г) якісна однорідність, масове виробництво, взаємозамінність

37. Обсяг товарної партії не зазначається в документах

- а) договір-доручення
- б) договір на брокерське обслуговування
- в) спотовий біржовий контракт
- г) заявка на участь в торгах

38. Ціна товару не зазначається в документах

- а) договір-доручення
- б) спотовий біржовий контракт
- в) заявка на участь в торгах
- г) договір на брокерське обслуговування

39. Вартість товару не зазначається в документах

- а) договір-доручення
- б) договір на брокерське обслуговування
- в) спотовий біржовий контракт
- г) заявка на участь в торгах

40. Остання ціна, названа покупцем чи продавцем під час біржових торгів на конкретну позицію товару, що зафіксована біржовим маклером, це

- а) котирувальна ціна
- б) ціна біржової угоди

- в) ціна продавця
- г) ціна покупця

41. Ціна, визначена котирувальною комісією біржі шляхом аналізу цін біржових угод, цін продавців, цін покупців на підставі єдиних критеріїв та спеціальних методів, це

- а) ціна продавця
- б) ціна покупця
- в) ціна біржової угоди
- г) котирувальна ціна

42. Види угод на реальний товар

- а) угоди з коротким строком поставки, угоди з відстроченою поставкою, угоди з умовою, бартерні угоди
- б) угоди з коротким строком поставки, угоди з відстроченою поставкою
- в) угоди спот, угоди форвард
- г) угоди спот, угоди форвард, ф'ючерсні, опціони

43. Угода на поставку реального товару, при якій продаж одного виду товару супроводжується одночасно покупкою іншого реального товару

- а) угода спот
- б) угода форвард
- в) бартерна угода
- г) угода з умовою

44. Стандартний документ, який засвідчує зобов'язання придбати чи продати товар у визначений час та на визначених умовах у майбутньому, з фіксацією цін на момент виконання зобов'язань сторонами контракту

- а) спотовий контракт
- б) форвардний контракт
- в) ф'ючерсний контракт
- г) опціон

45. Страхування цінового ризику учасників біржової торгівлі, яке дозволяє мінімізувати їх фінансові втрати шляхом одночасного укладання форвардної та ф'ючерсної угоди на однаковий обсяг однакового товару, це

- а) спекуляція
- б) біржовий кліринг
- в) хеджування
- г) дилерська операція

46. Один з видів біржових операцій, який проводиться з метою одержання прибутку від коливання цін, це

- а) хеджування
- б) спекуляція
- в) біржовий кліринг
- г) дилерська операція

47. Процедура розрахунків за біржовими угодами, що забезпечує фінансові гарантії їх здійснення через систему депозитних та маржевих внесків учасників біржової торгівлі, це

- а) хеджування
- б) спекуляція

- в) дилерська операція
- г) біржовий кліринг

48. Торговельна "яма" – це

- а) місце торгівлі в операційній залі
- б) місце розрахунків
- в) місце реєстрації біржових угод
- г) місце отримання інформації

49. Біржова сесія – це

- а) місце торгівлі в операційній залі
- б) час торгівлі в піті
- в) місце реєстрації біржових угод
- г) місце отримання інформації

50. Кліринг – це

- а) система попередньої оплати
- б) система безготівкових розрахунків на взаємозаліках
- в) система оплати чеками
- г) система готівкових розрахунків

51. Якість товару підтверджує

- а) наявність сертифікату відповідності
- б) наявність даних про проби товару
- в) наявність даних про біржову експертизу
- г) наявність висновків експертів

52. Біржовий кліринг – це

- а) залік взаємних вимог та зобов'язань
- б) процес виконання зобов'язань, визначених в ході біржового клірингу, кінцевим результатом якого є передача об'єкту біржової угоди від продавця до покупця, а також грошовий розрахунок покупця з продавцем згідно з умовами контракту
- в) кліринг між учасниками біржової торгівлі, заснований на встановленні того хто, кому і в який термін повинен сплачувати гроші та постачати біржовий актив
- г) система внутрішніх і міжнародних безготівкових розрахунків, що базується на заліку взаємних вимог по зустрічних зобов'язаннях, які діють на принципах рівності платежу

53. Котирувальна комісія, як структурний підрозділ біржі, відноситься до

- а) виконавчої дирекції
- б) ревізійної комісії
- в) загальних зборів засновників
- г) біржового комітету

54. Розрахункова палата, як структурний підрозділ біржі, відноситься до

- а) загальних зборів засновників
- б) біржового комітету
- в) виконавчої дирекції
- г) ревізійної комісії

55. Біржове котирування – це

- а) реєстрація біржових цін і курсів з подальшою публікацією

- б) надання інформації про ціни зацікавленим особам
- в) вироблення біржових стандартів
- г) гарантування виконання біржових угод

56.Біржа – це

- а) постійно діючий ринок масових замінних цінностей, який функціонує за визначеними правилами, у конкретному місці та в призначений час
- б) ринок сировинних товарів
- в) ринок фінансових інструментів
- г) ринок цінних паперів

57.Суть функції хеджування полягає в

- а) страхування продавців від несприятливих для них коливань цін. Для цього на біржі використовують спеціальні види угод і механізми їх укладання при торгівлі ф'ючерсними контрактами
- б) страхування покупців від несприятливих для них коливань цін. Для цього на біржі використовують спеціальні види угод і механізми їх укладання при торгівлі ф'ючерсними контрактами
- в) укладанні контрактів для страхування від ризику зміни цін
- г) сутність функції в тому, що торговець хедер повинен стати одночасно і продавцем і покупцем товару. Для цього використовують спеціальні види угод і механізми їх укладання при торгівлі ф'ючерсними контрактами

58.Інформаційна функція біржі являє собою

- а) надання клієнтам інформації про хід торгів
- б) надання членам біржі та клієнтам різних інформаційних послуг(біржова хроніка, реклама...)
- в) надання біржової інформації лише членам відповідної біржі
- г) отримання від членів та клієнтів біржі аналітичної інформації та реклами

59.Залежно від типу біржового товару біржі поділяють на

- а) товарну, ф'ючерсну, опціонну
- б) товарну, фондову, валютну
- в) ідеально-відкриту, закриту, універсальну
- г) біржу реального товару, ф'ючерсну, опціонну, змішану

60.За характером роботи (формою участі відвідувачів у біржових торгах. біржі бувають

- а) спеціалізовані, безприбуткові
- б) закриті, відкриті
- в) національні, міжнародні
- г) відкриті, ф'ючерсні

61.Вступний внесок члена біржі при її формуванні становить

- а) вартості вхідного квитка
- б) сумі затрат, які необхідні для організації торгів
- в) певний відсоток від статутного фонду
- г) внесок повинен бути кратним вартості брокерського місця

62.Основну частину біржового товарообігу забезпечують такі країни

- а) США, Європа
- б) США, Великобританія, Японія
- в) Європа

г) США, Великобританія

63. До складу громадської структури біржі не входить

- а) котирувальна комісія
- б) загальні збори
- в) виборчі органи
- г) ревізійна комісія

64. Загальні збори – це

- а) спеціалізований орган, який розглядає спірні питання
- б) контрольно-розпорядний орган
- в) спеціалізований орган, що здійснює аналіз результатів торгів
- г) «законодавчий» орган, який виконує функції, передбачені статутом біржі

65. Контрольно-ревізійна комісія

- а) здійснює аналіз результатів торгів при укладанні біржових угод
- б) здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю біржі, аналізує адміністративно-господарську діяльність
- в) здійснює контроль над загальними зборами
- г) підпорядковується котирувальній комісії

66. Суть акціонерно-пайової форми взаємовідносин підприємств з біржею полягає в тому, що

- а) учасники торгів купують абонемент, який дає їм право на участь у торгах протягом визначеного в ньому строку
- б) обслуговування на комісійних умовах здійснюється брокерами
- в) підприємства можуть приймати участь у створенні біржі, купувати акції або паї біржі стаючи її засновниками чи акціонерами
- г) передбачає право участі у біржовій торгівлі шляхом купівлі брокерського місця або акредитації на біржі

67. Брокерська форма

- а) передбачає право участі у біржовій торгівлі шляхом купівлі брокерського місця або акредитації на біржі
- б) разове брокерське обслуговування за принципом вхідних квитків
- в) суть цієї форми полягає в тому, що учасники торгів купують абонемент, який дає їм право на участь у торгах протягом визначеного в ньому строку
- г) за цією формою обслуговування комісійних умовах здійснюється брокерами

68. Назвіть основні цілі державного регулювання біржового ринку

- а) створення єдиної правової бази функціонування бірж, нормальних умов для роботи всіх учасників ринку
- б) створення ефективного ринку, на якому завжди є стимули для підприємницької діяльності
- в) захист внутрішнього ринку від імпорту
- г) забезпечення гласності і рівної інформованості всіх учасників ринку

69. Перша міжнародна біржа, яка отримала назву "нескінченний ярмарок" виникла у

- а) Ліоні
- б) Антверпені
- в) Чикаго

г) Токіо

70.Клірингова установа – це

- а) розрахунковий банк
- б) організатор біржової торгівлі
- в) кредитний відділ
- г) організатор біржової торгівлі та гарант виконання угод

71.Члени товарної біржі в Україні зобов'язані

- а) виконувати вимоги статуту, та правил біржової торгівлі, рішення загальних зборів, інформувати біржу про зміни в майновому стані
- б) виконувати рішення загальних зборів
- в) інформувати біржу про зміни в майновому стані
- г) виконувати вимоги статуту та правил біржової торгівлі

72.Договір-доручення – це угода, де брокер виступає

- а) від власного імені
- б) від власного імені й за власні кошти
- в) від імені й за кошти клієнта
- г) від власного імені й за кошти клієнтів

73.Договір-комісії – це угода, де брокер виступає

- а) від власного імені
- б) від власного імені й за власні кошти
- в) від імені й за кошти клієнта
- г) від власного імені й за кошти клієнтів

74.Брокерські фірми створюються

- а) членом біржі
- б) державою
- в) згідно законодавства
- г) членом біржі згідно законодавства

75.Брокер виконує такі функції

- а) консультує, радить, допомагає в управлінні активами
- б) управляє активами клієнтів
- в) консультує, управляє активами, зводить продавців та покупців, хеджує ризики, розміщує товари у просторі та часі
- г) страхує цінові ризики

76.Групу, яка контролює діяльність біржі, представляють

- а) старші-маклери або брокери
- б) представники державних комісій, члени біржового комітету, старший маклер
- в) юристи, помічники брокерів
- г) співробітники підрозділів біржі

77.Якісні характеристики біржового товару підтверджує

- а) наявність даних про біржову експертизу
- б) наявність даних про проби товару
- в) наявність сертифікату відповідності
- г) наявність висновків експертів

78.Які організаційно-фінансові умови необхідні біржі для виконання нею основних функцій

- а) приміщення, засоби зв'язку, кліринг, контракти, регламент торгівлі
- б) приміщення і кліринг
- в) стандартизовані контракти
- г) державне регулювання

79. Групу осіб, які укладають біржові контракти, представляють

- а) старші-маклери або брокери
- б) представники державних комісій, члени біржового комітету, старший маклер
- в) брокери, дилери
- г) співробітники підрозділів біржі

80. Групу осіб, які організують укладання біржових контрактів, представляють

- а) старші-маклери або брокери
- б) представники державних комісій, члени біржового комітету, старший маклер
- в) брокери, дилери
- г) маклери, працівники відділу організації торгів, співробітники підрозділів біржі

81. Перелік вимог щодо якості біржових товарів, розмірів їх партій, умов зберігання, транспортування тощо визначає

- а) національний стандарт
- б) міжнародний стандарт
- в) біржовий стандарт
- г) правила торгівлі

82. У якій кількості примірників оформляється біржовий контракт внутрішньої торгівлі

- а) одному
- б) трьох
- в) чотирьох
- г) двох

83. Основним документом, що регламентує взаємовідносини між посередником та клієнтом є

- а) договір комісії
- б) договір підряду
- в) договір доручення
- г) договір на брокерське обслуговування

84. Заявка на продаж сільськогосподарської продукції супроводжується такими документами

- а) довідка про наявність коштів на рахунку
- б) сертифікат якості та складське свідоцтво
- в) гарантійний лист банку
- г) ліцензія на право здійснення посередницьких операцій

85. Заявка на купівлю сільськогосподарської продукції супроводжується такими документами

- а) банківська довідка про наявність коштів на рахунку, квитанція про сплату гарантійного внеску

- б) сертифікат якості та складське свідоцтво
- в) гарантійний лист банку, доручення, видане клієнтом
- г) ліцензія на право здійснення посередницьких операцій

86.Змістовий елемент біржового контракту, який регламентує розподіл витрат між контрагентами щодо зберігання, транспортування, страхування та митного оформлення вантажу – це

- а) форс-мажор
- б) штрафні санкції
- в) ціна доставки
- г) базис поставки

87.Граничний строк реєстрації укладеного на біржі контракту

- а) дві доби з моменту його усного укладання
- б) не пізніше наступного дня з моменту укладання
- в) до кінця біржової сесії
- г) не пізніше 3-х годин з моменту підписання

88.Біржовий тікет підписується брокерами

- а) наступного дня після торгів
- б) одразу після укладання усної угоди
- в) після закінчення торгів
- г) перед початком торгів

89.У якій кількості примірників оформляється біржовий контракт у разі, якщо він є зовнішньоекономічним

- а) два
- б) три
- в) чотири
- г) п'ять

90.Яким основним документом регламентується порядок торгівлі агропромисловою продукцією

- а) Закон України «Про товарну біржу»
- б) Господарський кодекс України
- в) Статут біржі
- г) Типові правила торгівлі сільськогосподарською продукцією

91.Форвардний контракт, за яким один контрагент виплачує іншому контрагенту в момент його укладення суму, обумовлену договором між ними, як гарантію виконання своїх зобов'язань – це

- а) ф'ючерс
- б) угода з заставою
- в) опціон
- г) угода з премією

92.Біржовий контракт, при якому один із контрагентів на основі особливої заяви до певного дня за встановлену винагороду отримує право вимагати від свого контрагента або виконання зобов'язань за договором, або повністю відмовитися від угоди – це

- а) ф'ючерс
- б) угода з заставою
- в) опціон

г) угода з премією

93. Мінімальна величина, на яку брокери можуть змінювати ціну в процесі біржового аукціону – це

- а) одна копійка
- б) біржовий пункт
- в) одна гривня
- г) один відсоток

94. Ціна на біржовий товар, що вказана учасником біржових торгів у заявці на продаж, або названа ним під час торгів з метою стимулювання продажу називається

- а) котирувальною ціною
- б) ціною продавця
- в) ціною покупця
- г) ціною біржової угоди

95. Ціна, що вказана покупцем в заявці на купівлю, а також та, яку названо ним безпосередньо під час торгів при обговоренні пропозиції продавця називається

- а) котирувальною ціною
- б) ціною продавця
- в) ціною покупця
- г) ціною біржової угоди

96. Хто здійснює операції лише за власний рахунок, правилами біржі йому заборонено виконувати розпорядження клієнтів

- а) брокер-комісіонер
- б) біржовий брокер
- в) біржовий трейдер
- г) спеціаліст

97. Компанії, що здійснюють цивільно-правові угоди щодо цінних паперів, які передбачають оплату цінних паперів проти їх поставки новому власнику на підставі договорів доручення чи комісії за рахунок своїх клієнтів – це

- а) біржові компанії
- б) брокерські компанії
- в) дилерські компанії
- г) маркет-мейкери

98. Що являє собою біржовий індекс

- а) число
- б) рівняння
- в) матрицю
- г) словосполучення

99. Укладання торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів щодо цінних паперів від свого імені за дорученням і за рахунок іншої особи – це

- а) діяльність з управління цінними паперами
- б) брокерська діяльність
- в) андеррайтинг

г) дилерська діяльність

100. Дилерська діяльність – це

- а) діяльність, яка проводиться торговцем цінними паперами від свого імені за винагороду протягом визначеного строку на підставі договору про управління переданими йому цінними паперами та грошовими коштами
- б) розміщення цінних паперів торговцем цінними паперами за дорученням, від імені та за рахунок емітента
- в) укладання торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів щодо цінних паперів від свого імені та за свій рахунок з метою продажу, крім випадків, передбачених законом
- г) укладання торговцем цінними паперами цивільно-правових договорів щодо цінних паперів від свого імені за дорученням і за рахунок іншої особи

Дисципліна «Потенціал і розвиток підприємства»

1. Потенціал підприємства – це:

- а) сукупність ресурсів підприємства, що забезпечують досягнення певних результатів підприємства;
- б) сукупність ресурсів і компетенцій, які створюють певний ефект для зацікавлених сторін;
- в) здатність управління забезпечувати досягнення цілей діяльності підприємства за рахунок використання матеріальних ресурсів;
- г) інтегральне відображення поточних і майбутніх можливостей економічної системи підприємства перетворювати вхідні ресурси за допомогою притаманних їй персоналу підприємницьких здібностей в економічні блага, максимально задовольняючи інтереси підприємства та суспільства.

2. За ступенем реалізації розрізняють потенціал:

- а) зовнішній і внутрішній;
- б) виробничий і фондовий;
- в) ринковий і неринковий;
- г) досягнутий і перспективний.

3. До об'єктних складових потенціалу підприємства відносять:

- а) виробничий потенціал;
- б) науково-технічний потенціал;
- в) управлінський потенціал;
- г) інфраструктурний потенціал.

4. Найбільш повно відображає ринкові можливості підприємства:

- а) місце розташування;
- б) маркетинговий потенціал;
- в) науково-технічний потенціал;
- г) інформаційний потенціал.

5. Можливості підприємства в сфері створення та впровадження нововведень для його технічного, організаційного та управлінського оновлення характеризує потенціал:

- а) технічний;
- б) відтворення;

- в) інформаційний;
- г) інноваційний.

6. До суб'єктних складових потенціалу підприємства відносять:

- а) науково-технічний потенціал;
- б) фінансовий потенціал;
- в) інфраструктурний потенціал;
- г) виробничий.

7. За напрямом формування інформаційної бази методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства поділяються на:

- а) графічні, математичні і логістичні;
- б) одномоментні і стратегічні;
- в) критеріальні і експертні;
- г) індикаторні і матричні.

8. За способом відображення кінцевих результатів методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства поділяються на:

- а) графічні, математичні і логістичні;
- б) одномоментні і стратегічні;
- в) критеріальні і експертні;
- г) індикаторні і матричні.

9. За можливістю прийняття стратегічних рішень методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства поділяються на:

- а) графічні, математичні і логістичні;
- б) одномоментні і стратегічні;
- в) критеріальні і експертні;
- г) індикаторні і матричні.

10. Міра того, скільки покупець буде готовий заплатити за оцінювану власність - це:

- а) ціна;
- б) вартість;
- в) витрати;
- г) собівартість.

11. Застосування методу прямої капіталізації доходу можливе за умов:

- а) наявності ідентичних об'єктів оцінки;
- б) непередбачуваності змін зовнішнього середовища;
- в) змінності потоку доходів від використання об'єкта;
- г) постійності та незмінності грошового потоку від використання об'єкта.

12. Вартість будівництва споруди в поточних цінах на дату оцінки з корисністю, рівній корисності оцінюваної споруди, із використанням сучасних матеріалів, сучасних стандартів, проекту, планування - це:

- а) вартість в обміні;
- б) вартість заміщення;
- в) вартість відновлення;
- г) залишкова вартість.

13. Грошовий еквівалент, що може бути отриманий від продажу об'єкта при наявності достатнього періоду часу для адекватного маркетингу за умов зацікавленості в здійсненні угоди покупця та продавця – це:

- а) ринкова вартість;
- б) повна вартість заміщення;
- в) залишкова ліквідаційна вартість;
- г) страхова вартість.

14. Вартість створення нової точної копії об'єкта власності на базі нинішніх цін з використанням таких самих чи подібних матеріалів – це:

- а) вартість заміщення;
- б) ринкова вартість;
- в) скрапова вартість;
- г) вартість відтворення.

15. При наявності декількох подібних чи відповідних об'єктів, найбільшим попитом користується той, який має найменшу ціну - загальна суть принципу:

- а) заміщення;
- б) відповідності;
- в) прогресії і регресії;
- г) корисності.

16. Підхід, відповідно до якого найбільш імовірною величиною вартості об'єкта оцінки може бути реальна ціна продажу аналогічного об'єкта - це:

- а) дохідний;
- б) порівняльний;
- в) витратний;
- г) майновий.

17. Особливістю порівняльного підходу є:

- а) орієнтація на ретроінформацію та досягнуті результати фінансово-господарської діяльності;
- б) орієнтація на перспективи розвитку підприємства;
- в) орієнтація на потік майбутніх доходів;
- г) орієнтація на витрати, необхідні для відтворення аналогічного підприємства.

18. Особливістю землі як об'єкта оцінки є:

- а) необхідність врахування зносу;
- б) суттєва залежність вартості від фактору місцезнаходження;
- в) наявність активного ринку купівлі-продажу аналогічних об'єктів;
- г) необхідність врахування відповідності вимогам стандартів та нормативно-технічної документації.

19. Визначення розміру земельного податку передбачає проведення:

- а) нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- б) оцінки витрат на створення земельних поліпшень;
- в) експертної грошової оцінки земельної ділянки;
- г) порівняння цін продажів аналогічних земельних ділянок.

20. Чистий операційний дохід - це:

- а) дохід, який можна отримати від 100%-го використання об'єкта власності;
- б) дохід, який можна отримати за умов найбільш ефективного використання об'єкта власності;
- в) потік грошових коштів від операційної діяльності;
- г) дохід, який можна отримати від використання об'єкта власності за винятком

втрат та операційних витрат, пов'язаних з його отриманням.

21. Метод, відповідно до якого вартість об'єкта визначається шляхом внесення поправок до цін продажу подібних земельних ділянок, - це :

- а) метод капіталізації доходу;
- б) метод зіставлення цін продажу аналогів;
- в) метод скоригованих чистих активів;
- г) індексний метод.

22. Метод залишку для землі передбачає:

- а) виділення та капіталізацію доходу від використання земельної ділянки, що є складовою частиною об'єкта нерухомості;
- б) розрахунок середньозваженого коефіцієнту капіталізації для визначення загального доходу від використання об'єкта нерухомості;
- в) визначення скоригованих чистих активів;
- г) внесення поправок до цін продажу подібних земельних ділянок.

23. В оцінній діяльності виділяють втрати вартості, пов'язані з:

- а) фізичним старінням, функціональним старінням, прискореним зносом;
- б) фізичним старінням, функціонально-технологічним старінням, економічним старінням;
- в) старінням навколишнього середовища, неусувним старінням, фізичним старінням, зносом довгострокових активів;
- г) фізичним та технологічним старінням.

24. Метод переваг у доходах базується на:

- а) залежності вартості від часу;
- б) припущенні, що приріст вартості компанії порівняно з вартістю капіталу, трудових і земельних ресурсів, залучених до господарського обігу, формується за рахунок нематеріальних активів;
- в) припущенні, що надлишкові прибутки підприємство отримує за рахунок невідображених у балансі нематеріальних активів;
- г) визначенні різниці між грошовими потоками, отриманими від використання нематеріального активу, та грошовими потоками без його використання.

25. Метод надлишкових прибутків базується на:

- а) припущенні, що надлишкові прибутки підприємство отримує за рахунок невідображених у балансі нематеріальних активів;
- б) припущенні, що приріст вартості компанії порівняно з вартістю капіталу, трудових і земельних ресурсів, залучених до господарського обігу, формується за рахунок нематеріальних активів;
- в) залежності вартості від часу;
- г) визначенні різниці між грошовими потоками, отриманими від використання нематеріального активу, та грошовими потоками без його використання.

26. Вартість продажу об'єкта в постпрогнозному періоді - це:

- а) вартість аналога;
- б) дисконтована вартість;
- в) майбутня вартість інвестицій;
- г) вартість реверсії.

27. Дохідний підхід до оцінки підприємства представлений методами:

- а) дисконтування грошових потоків і альтернативної вартості;

- б) поточної вартості майна і капіталізації прибутку;
- в) галузевих співвідношень і прогнозування продажів;
- г) дисконтування грошових потоків і капіталізації прибутку.

28. Закон синергії стверджує, що:

- а) потенціал будь-якого підприємства завжди буде значно більшим або суттєво меншим, ніж проста сума потенціалів його складових елементів;
- б) потенціал підприємства - це складна система характеристик його елементів, які можуть тією чи іншою мірою заміщати один одного, тобто є альтернативними;
- в) складові потенціалу підприємства мають відповідати характеристикам продукції, що виробляється на підприємстві;
- г) потенціал підприємства не можна сформувати на основі механічного додавання елементів, оскільки він є динамічним утворенням.

29. Ліквідаційна вартість - це:

- а) грошова сума, яку реально можна отримати від продажу оцінюваної власності, коли бракує часу для проведення адекватного маркетингу і визначення її ринкової вартості;
- б) оцінка за ринковою вартістю майна (майнових прав), що передаються як гарантія забезпечення боргових чи інших зобов'язань;
- в) вторинна вартість сукупності матеріалів, яку можна отримати у разі розбирання (ліквідації) об'єкта оцінки;
- г) сукупність витрат на створення точної копії об'єкта оцінки з урахуванням існуючих ринкових цін на дату оцінки.

30. Скрапова вартість - це

- а) вторинна вартість сукупності матеріалів, яку можна отримати у разі розбирання (ліквідації) об'єкта оцінки;
- б) сукупність витрат на створення точної копії об'єкта оцінки з урахуванням існуючих ринкових цін на дату оцінки;
- в) відображена в бухгалтерській звітності первинна вартість активів, проіндексована на дату останньої переоцінки і зменшена на суму амортизаційних відрахувань;
- г) це оцінка за ринковою вартістю майна (майнових прав), що передаються як гарантія забезпечення боргових чи інших зобов'язань.

31. Валовий рентний мультиплікатор розраховується як відношення:

- а) ціни продажу об'єкта до потенційного або дійсного валового доходу від його використання;
- б) потенційного або дійсного валового доходу від використання об'єкта до його ціни продажу;
- в) потенційного валового доходу до дійсного валового доходу;
- г) операційних витрат до ціни продажу об'єкта.

32. Для визначення майбутньої вартості суми, якщо нарахування процентів здійснюється не лише на суму первинного внеску, але і на суму процентів, що накопичуються в кінці кожного періоду використовується функція:

- а) майбутня вартість грошової одиниці;
- б) нагромадження грошової одиниці за період;

- в) поточна вартість грошової одиниці;
- г) поточна вартість одиничного ануїтету.

33. Для розрахунку нагромадженої суми рівних амортизаційних відрахувань застосовується функція:

- а) майбутня вартість грошової одиниці;
- б) нагромадження грошової одиниці за період;
- в) внесок на амортизацію грошової одиниці;
- г) коефіцієнт відшкодування капіталу.

34. Функції "поточна вартість одиничного ануїтету" та "внесок на амортизацію грошової одиниці" є:

- а) незалежними;
- б) зворотними одна щодо одної;
- в) додатковими;
- г) альтернативними.

35. Ануїтет – це:

- а) особливий грошовий потік, представлений однаковими сумами через однакові часові інтервали;
- б) вихідний грошовий потік;
- в) вхідний грошовий потік;
- г) чистий операційний потік капіталу.

36. Компонентами ставки дисконту при визначенні її за методом кумулятивної побудови є:

- а) безризикова ставка і компенсація за ризику;
- б) премія за інвестиційний менеджмент;
- в) коефіцієнт капіталізації;
- г) чистий операційний потік капіталу.

37. Визначення вартості об'єкта оцінки виходячи з витрат на його створення та використання - це сутність:

- а) витратного підходу;
- б) дохідного підходу;
- в) порівняльного підходу;
- г) результатного підходу.

38. Визначення вартості об'єкта оцінки виходячи з величини чистого потоку позитивних результатів від його використання - це сутність:

- а) витратного підходу;
- б) порівняльного підходу;
- в) дохідного підходу;
- г) майнового підходу.

39. Повні витрати на виконання окремих видів робіт, купівлю та монтаж окремих об'єктів відображають у:

- а) об'єктних кошторисах;
- б) локальних кошторисах;
- в) зведених кошторисах;
- г) загальних кошторисах.

40. Знецінення об'єкта внаслідок зміни попиту і пропозиції, запровадження законодавчих обмежень на використання певних видів обладнання через

його невідповідність екологічним чи ергономічним критеріям тощо - це прояв:

- а) економічного старіння;
- б) функціонального старіння;
- в) фізичного старіння;
- г) технологічного старіння.

41. Залежно від періоду охоплення мультиплікатори бувають:

- а) ресурсні і вартісні;
- б) інтервальні і одномоментні;
- в) витратні і дохідні;
- г) фінансово-економічні і вартісні;

42. Методом витратного підходу до оцінки машин та обладнання є:

- а) метод визначення собівартості за укрупненими нормативами;
- б) метод порівняння продажів;
- в) метод статистичного моделювання ціни;
- г) метод процента відновної вартості.

43. Оцінка нерухомості виходячи з вартості одиничного показника еталонного об'єкта оцінки та кількості таких одиничних показників у об'єкті оцінки - це сутність методу:

- а) поділу за компонентами;
- б) амортизації витрат;
- в) одиниці порівняння;
- г) дисконтування грошових потоків.

44. Оцінка об'єктів нерухомості на основі визначення вартості всіх їх конструктивних елементів (фундаментів, стін, покрівлі тощо) - це сутність методу:

- а) одиниці порівняння;
- б) поділу за компонентами;
- в) капіталізації грошових потоків;
- г) ринкового.

45. Розрахунок ліцензійних платежів виходячи з розміру чистого прибутку застосовується в методі:

- а) звільнення від роялті;
- б) виділення частки ліцензіара в прибутку ліцензіата;
- в) виграшу в собівартості;
- г) надлишкового прибутку.

46. На використанні реальних історичних даних про витрати, пов'язані зі створенням об'єкта інтелектуальної власності, ґрунтується метод:

- а) початкових витрат;
- б) вартості заміщення;
- в) порівняння продажів;
- г) вартості відтворення.

47. Розрахунок ліцензійних платежів на основі річних обсягів продажів застосовується в методі:

- а) звільнення від роялті;
- б) виділення частки ліцензіара в прибутку ліцензіата;

- в) виграшу в собівартості;
- г) надлишкового прибутку.

48. Для оцінки інформаційного програмного забезпечення менеджменту рекомендується в першу чергу застосовувати підхід:

- а) дохідний;
- б) витратний;
- в) порівняльний;
- г) ринковий.

49. Патенти та ліцензії оцінюють переважно з використанням підходу:

- а) дохідного;
- б) витратного;
- в) порівняльного;
- г) ринкового.

50. Малий потенціал мають ті підприємства, у яких довжина векторів "квадрату потенціалу" перебуває в межах:

- а) до 30 умовних одиниць;
- б) до 20 умовних одиниць;
- в) 70-100 умовних одиниць;
- г) 30-70 умовних одиниць.

51. Гудвіл - це:

- а) вартість ділової репутації підприємства;
- б) величина, на яку вартість бізнесу при продажу перевищує ринкову вартість його активів;
- в) частина вартості діючого підприємства, яка визначається його іміджем, діловими зв'язками, відомістю фірмового найменування;
- г) усі відповіді правильні.

52. Зменшення вартості об'єкта спричинене природними явищами, зносом конструктивних елементів під час експлуатації є наслідком:

- а) фізичного зносу;
- б) технологічного старіння;
- в) функціонального старіння;
- г) економічного старіння.

53. Знецінення об'єкта внаслідок науково-технічного прогресу в сфері створення нових конструкцій, технологій і матеріалів, порівняно з новими об'єктами аналогами, які коштують дешевше та потребують менших експлуатаційних витрат є проявом:

- а) фізичного зносу;
- б) функціонально-технологічного старіння;
- в) економічного старіння;
- г) матеріального зносу.

54. Знецінення об'єкта в результаті зміни попиту та пропозиції, дії інших негативних зовнішніх чинників є проявом:

- а) фізичного зносу;
- б) функціонально-технологічного старіння;
- в) економічного старіння;
- г) матеріального зносу.

55. До виробничого потенціалу підприємства відноситься:

- а) потенціал основних засобів;
- б) інформаційний потенціал;
- в) маркетинговий потенціал;
- г) науково-технічний потенціал.

56. Навички та здібності керівників усіх рівнів управління з формування, організації, створення належних умов для функціонування та розвитку соціально-економічної системи підприємства є проявом:

- а) управлінського потенціалу;
- б) виробничого потенціалу;
- в) маркетингового потенціалу;
- г) фінансового потенціалу.

57. Великий потенціал мають ті підприємства, у яких довжина векторів "квадрату потенціалу" перебуває в межах:

- а) до 30 умовних одиниць;
- б) 30-70 умовних одиниць;
- в) 70-100 умовних одиниць;
- г) 90-100 умовних одиниць.

58. Пряма користь від синергії проявляється у:

- а) збільшенні чистих грошових потоків від найбільш повного використання потенціалу підприємства;
- б) збільшенні вартості потенціалу підприємства;
- в) зміні мультиплікатора "ціна підприємства/прибуток";
- г) зміні мультиплікатора "ціна підприємства/чисті активи підприємства".

59. Опосередкована користь від синергії має місце коли відбувається:

- а) економія за рахунок оптимального формування потенціалу організаційної системи управління;
- б) економія за рахунок зміни підходів до формування фінансового потенціалу підприємства;
- в) збільшення чистих грошових потоків від найбільш повного використання потенціалу підприємства;
- г) збільшення вартості потенціалу підприємства, або зміна мультиплікатора ціна підприємства/прибуток.

60. Оцінка вартості бізнесу за методом вартості чистих активів передбачає:

- а) оцінку необоротних активів по залишковій вартості;
- б) оцінку балансової вартості активів підприємства за винятком незадіяних в господарській діяльності;
- в) оцінку всіх активів підприємства за мінусом усіх його зобов'язань;
- г) оцінку майбутньої вартості інвестицій.

61. Грошовий еквівалент, який очікується отримати від продажу вибулих матеріальних активів чи їх складових компонентів для альтернативного використання, носить назву:

- а) вартість діючого підприємства;
- б) інвестиційна вартість;
- в) ринкова вартість;
- г) утилізаційна вартість.

62. Визначення вартості земельної ділянки на основі капіталізації доходів від здавання її в оренду - це сутність методу:

- а) зіставного продажу;
- б) капіталізації земельної ренти;
- в) залишку для землі;
- г) співвідношення (перенесення).

63. Різновидами вартості в обміні є:

- а) ринкова, ліквідаційна, податкова, страхова, орендна;
- б) ринкова, балансова, заставна, страхова, орендна;
- в) ринкова, ліквідаційна, заставна, страхова, орендна;
- г) ринкова, інвестиційна, заміщення, страхова, орендна.

64. Економія за рахунок оптимального формування потенціалу організаційної системи управління – це:

- а) виробнича синергія;
- б) управлінська синергія;
- в) операційна синергія;
- г) фінансова синергія.

65. За способом оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства існують методи:

- а) графічні, математичні та логістичні;
- б) індикаторні та матричні;
- в) критеріальні та експертні;
- г) одномоментні та стратегічні.

66. Для визначення вартості обладнання, яке можна зібрати із складових частин, що реалізуються на ринку, доцільно використовувати метод:

- а) розрахунку за ціною однорідного об'єкта;
- б) поелементного розрахунку;
- в) розрахунку за укрупненими нормативами;
- г) аналізу й індексації витрат.

67. Якщо підприємства основну увагу приділяють організації виробництва без огляду на ринкову ситуацію та потреби споживачів, такі підприємства належать до:

- а) першого рівня конкурентоспроможності;
- б) другого рівня конкурентоспроможності;
- в) третього рівня конкурентоспроможності;
- г) четвертого рівня конкурентоспроможності.

68. В основі вартісної оцінки машин та обладнання за ціною однорідного об'єкту є:

- а) повна собівартість виготовлення однорідного об'єкта;
- б) можливий дохід від експлуатації однорідного об'єкта;
- в) цінова інформація по комплектуючим вузлам однорідного об'єкта;
- г) індекси зміни цін на групи однорідних об'єктів.

69. Середній потенціал мають ті підприємства, у яких довжина векторів "квадрату потенціалу" перебуває в межах:

- а) до 30 умовних одиниць;
- б) 30-70 умовних одиниць;

в) 70-100 умовних одиниць;

г) 50-70 умовних одиниць.

70. Економія за рахунок змін підходів щодо формування фінансового потенціалу підприємства – це:

а) виробнича синергія;

б) управлінська синергія;

в) операційна синергія;

г) фінансова синергія.

71. Права за франчайзингом оцінюються в основному за:

а) витратним підходом;

б) порівняльним підходом;

в) ринковим підходом;

г) дохідним підходом.

72. Визначення вартості бізнесу шляхом віднімання від сукупних активів сукупних пасивів фірми - це сутність методу:

а) вартості заміщення;

б) простого балансового;

в) ліквідаційної вартості;

г) прямої капіталізації доходів.

73. Встановлення вартості бізнесу на рівні ціни купівлі-продажу контрольних пакетів акцій компаній чи аналогічних цілісних майнових комплексів - сутність методу:

а) капіталізації доходів;

б) галузевих співвідношень;

в) мультиплікаторів;

г) аналогових продаж (ринку капіталу).

74. Часовий період від дати введення об'єкта в експлуатацію до моменту, коли об'єкт перестає додавати вартість до загального майнового потенціалу - це:

а) строк фізичного життя об'єкта;

б) строк, що залишився до повного фізичного руйнування об'єкта;

в) ефективний вік об'єкта;

г) строк економічного життя об'єкта.

75. Оцінка вартості гудвілу здійснюється за допомогою:

а) методу дисконтування грошових потоків;

б) методу надлишкових прибутків;

в) методу звільнення від роялті;

г) методу вартості створення.

76. До одномоментних мультиплікаторів відносять мультиплікатор:

а) ціна/балансова вартість активів;

б) ціна/прибуток;

в) ціна/грошовий потік;

г) ціна/виручка від реалізації.

77. Основним методом оцінки підприємства зі стабільними потоками доходів в незмінних протягом певного часу умовах зовнішнього середовища є:

- а) метод капіталізації доходу;
- б) метод дисконтування грошових потоків;
- в) метод компанії-аналогу;
- г) метод угод.

78. Міра цінності власності окремого користувача або групи користувачів, що є складовою частиною діючого підприємства без урахування найбільш ефективного її використання і величини грошового еквівалента від можливого продажу – це:

- а) вартість діючого підприємства;
- б) вартість в обміні;
- в) вартість у користуванні;
- г) інвестиційна вартість.

79. До інтервальних належать мультиплікатори:

- а) вартість/власний капітал;
- б) вартість/чисті активи;
- в) вартість/чистий прибуток;
- г) вартість/валюта балансу.

80. Мультиплікатор - це:

- а) коефіцієнт, що відображає взаємозв'язок між ринковою вартістю бізнесу та його базовими фінансово-економічними показниками;
- б) показник який відображає грошовий потік, генерований підприємством;
- в) показник який характеризує рентабельність операційної діяльності;
- г) показник який відображає рівень прибутковості використання інвестованого капіталу.

81. Співставлення і порівняння оцінюваної нерухомості з проданими об'єктами-аналогами проводиться у розрізі двох основних компонентів:

- а) одиниць та елементів порівняння;
- б) часу проведення угоди та якісних характеристик;
- в) юридичного статусу та способу господарського використання;
- г) площею і рельєфом.

82. Для розрахунку періодичних платежів за основну суму боргу та процентів за нього використовується функція:

- а) коефіцієнт відшкодування капіталу;
- б) поточна вартість грошової одиниці;
- в) коефіцієнт амортизації грошової одиниці;
- г) нагромадження грошової одиниці за період.

83. Коефіцієнт капіталізації відображає:

- а) отримання доходу на капітал;
- б) відшкодування капіталу інвестора;
- в) отримання доходу на капітал та відшкодування капіталу інвестора-власника;
- г) надходження капіталу.

84. Майбутню вартість серії регулярних однакових платежів за певний період при встановленій відсотковій ставці відображає функція:

- а) коефіцієнт відшкодування капіталу;
- б) поточна вартість грошової одиниці;
- в) коефіцієнт амортизації грошової одиниці;

г) нагромадження грошової одиниці за період.

85. Розрахунок ставки дисконту шляхом підсумовування безризикової ставки з компенсаціями за різні види ризику, якими обтяжений об'єкт оцінки – сутність:

- а) методу капітальних активів;
- б) методу кумулятивної побудови;
- в) методу сполучених інвестицій;
- г) методу ставки LIBOR.

86. Чинники формування вартості об'єкта оцінки, що безпосередньо пов'язані з окремим класом об'єктів оцінки, відносяться до:

- а) загальних;
- б) індивідуальних;
- в) суб'єктних;
- г) локальних.

87. До принципів оцінки, які базуються на уявленнях користувача відносять принципи:

- а) оптимального розміру;
- б) попиту і пропозиції;
- в) очікування;
- г) залежності.

88. Узагальнюючим для всіх принципів оцінки потенціалу підприємства виступає принцип:

- а) конкуренції;
- б) корисності;
- в) попиту і пропозиції;
- г) найкращого і найефективнішого використання.

89. Додаткові вкладення капіталу в підприємство ефективні лише тоді, коли вони підвищують його ринкову вартість - це сутність принципу:

- а) внеску;
- б) віддачі;
- в) залежності;
- г) корисності.

90. До методів витратного підходу оцінки нематеріальних активів відноситься:

- а) метод переваг у доходах;
- б) метод звільнення від роялті;
- в) метод виграшу в собівартості;
- г) метод вартості заміщення.

91. Балансова вартість – це:

- а) вторинна вартість сукупності матеріалів, яку можна отримати у разі розбирання (ліквідації) об'єкта оцінки;
- б) сукупність витрат на створення точної копії об'єкта оцінки з урахуванням існуючих ринкових цін на дату оцінки;
- в) відображена в бухгалтерській звітності первинна вартість активів, проіндексована на дату останньої переоцінки і зменшена на суму амортизаційних відрахувань;

г) це оцінка за ринковою вартістю майна (майнових прав), що передаються як гарантія забезпечення боргових чи інших зобов'язань.

92. Розрахунок кошторисів шляхом обліку витрат ресурсів у поточних чи прогнозних цінах і тарифах - це сутність методу:

- а) ресурсно-індексного;
- б) базисно-компенсаційного;
- в) ресурсного;
- г) базисно-індексного.

93. Складання кошторисів шляхом перерахунку витрат, понесених у різні часові періоди реалізації проекту, з базового до поточного рівня за допомогою коригувальних коефіцієнтів - це зміст методу:

- а) ресурсно-індексного;
- б) базисно-компенсаційного;
- в) ресурсного;
- г) базисно-індексного.

94. Одиницями порівняння при оцінці нерухомості можуть бути:

- а) умови продажу об'єкта нерухомості;
- б) місце розташування об'єкта нерухомості;
- в) правовий статус об'єкта нерухомості;
- г) ціна за 1 кв. м будівлі чи споруди.

95. Елементами порівняння при оцінці земельних ділянок та нерухомості виступають:

- а) ціна за 1 га земельної ділянки;
- б) умови продажу об'єкта нерухомості;
- в) ціна за 1 м кубічний будівлі чи споруди;
- г) ціна за 1 м квадратний будівлі чи споруди.

96. Визначення ринкової вартості земельної ділянки здійснюють за допомогою:

- а) нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- б) експертної оцінки земельної ділянки;
- в) економічної оцінки земельної ділянки;
- г) показників продуктивності земельної ділянки.

97. Якщо вектори, що створюють "квадрат потенціалу" підприємства є однаковими або наближаються до цього, то за формою "квадрату потенціалу" таке підприємство належить до:

- а) другого типу;
- б) першого типу;
- в) третього типу;
- г) четвертого типу.

98. Якщо вектори, що створюють "квадрат потенціалу" підприємства є розвинуті по-різному, або один вектор розвинутий більше за інші, то за формою "квадрату потенціалу" таке підприємство належить до:

- а) другого типу;
- б) першого типу;
- в) третього типу;
- г) четвертого типу;

99. При практичній діагностиці потенціалу за графоаналітичним методом, потенціал підприємства рекомендується відобразити у вигляді:

- а) сфери;
- б) кола;
- в) квадрату;
- г) трикутника.

100. Інфраструктурний потенціал відноситься до:

- а) суб'єктних складових потенціалу підприємства;
- б) об'єктних складових потенціалу підприємства;
- в) суб'єктно-об'єктних складових потенціалу підприємства;
- г) предметних складових потенціалу підприємства.

Дисципліна «Організація товарного біржового ринку»

1. Біржове котирування - це:

- А. Реєстрація біржових цін і курсів з подальшою публікацією;
- Б. Надання інформації про ціни зацікавленим особам;
- В. Вироблення біржових стандартів;
- Г. Гарантування виконання біржових угод.

2. За видами біржових товарів (цінностей, що обертаються) біржі класифікують:

- А. Товарні, сировинні;
- Б. Валютні, товарні, товарно-сировинні;
- В. Фондові, товарно-сировинні;
- Г. Товарні, фондові, валютні.

3. Біржа - це:

- А. Постійно діючий ринок масових замінних цінностей, який функціонує за визначеними правилами, у конкретному місці та в призначений час;
- Б. Ринок сировинних товарів;
- В. Ринок фінансових інструментів;
- Г. Ринок цінних паперів.

4. Для біржової торгівлі характерним є:

- А. Концентрація в місцях виробництва, споживання;
- Б. Проведення торгівлі невеликими партіями товарів;
- В. Епізодичний характер;
- Г. Проведення торгівлі здебільшого посередниками.

5. Суть функції хеджування полягає в:

- А. Страхування продавців від несприятливих для них коливань цін. Для цього на біржі використовують спеціальні види угод і механізми їх укладання при торгівлі ф'ючерсними контрактами;
- Б. Страхування покупців від несприятливих для них коливань цін. Для цього на біржі використовують спеціальні види угод і механізми їх укладання при торгівлі ф'ючерсними контрактами;
- В. Укладанні контрактів для страхування від ризику зміни цін;

Г. Сутність функції в тому, що торговець хедер повинен стати одночасно і продавцем і покупцем товару. Для цього використовують спеціальні види угод і механізми їх укладання при торгівлі ф'ючерсними контрактами.

6. Організація проведення торгів, як основна функція біржі, включає:

- А. Розробку типових біржових контрактів
- Б. Матеріально-технічне забезпечення, правила торгівлі та регламент біржі, кадрове забезпечення
- В. Укладання контрактів для страхування від ризику зміни цін
- Г. Надання доступу товаровиробникам до укладання біржових контрактів

7. Розробка біржових контрактів, як основна функція біржі, включає:

- А. Укладання контрактів для страхування від ризику зміни цін
- Б. Правила торгівлі та регламент біржі, кадрове забезпечення
- В. Стандартизацію вимог до змісту контрактів, характеристик та розмірів партій біржових товарів
- Г. Розробку дієвих механізмів гарантування виконання біржових угод

8. Розгляд спірних питань, що виникають між членами біржі, а також між продавцями, покупцями і біржовими посередниками в процесі укладання і виконання угод, є основною функцією:

- А. Біржового комітету
- Б. Загальних зборів членів біржі
- В. Арбітражної комісії
- Г. Ревізійної комісії

9. Залежно від характеру комерційної діяльності, розрізняють біржі:

- А. Прибуткові і безприбуткові
- Б. Приватно-правові і публічно-правові
- В. Національні та міжнародні
- Г. Біржі реального товару, ф'ючерсні, опціонні та змішаного типу

10. Суть комісійної форми взаємовідносин підприємств з біржою полягає в тому, що:

- А. Учасники торгів купують абонемент, який дає їм право на участь у торгах протягом визначеного в ньому строку
- Б. Підприємства (клієнти), які не мають безпосереднього доступу до укладання контрактів, обслуговуються брокерами за певну винагороду
- В. Підприємства можуть приймати участь у створенні біржі, купувати акції або паї біржі стаю-чи її засновниками чи акціонерами
- Г. Передбачає право участі у біржовій торгівлі шляхом купівлі брокерського місця або акредитації на біржі

11. Забезпечення гарантування виконання угод, здійснення обліку і контроль розрахунків за біржовими угодами, виконання функцій ключової ланки системи ф'ючерсної торгівлі здійснює:

- А. Депозитарій
- Б. Кліринговий банк
- В. Розрахункова палата
- Г. Відділ організації торгів

12. За сферою діяльності (на універсальних біржах) розрізняють такі категорії членів:

- А. Індивідуальні та члени-представники
- Б. Повні члени біржі, неповні члени біржі
- В. Засновники та члени біржі
- Г. Брокери, дилери

13. Такі аспекти діяльності біржі, як права та обов'язки учасників біржових торгів і порядок їх проведення, виставлення і зняття з торгів біржового товару, види, порядок реєстрації, оформлення, розірвання і визнання недійсними біржових угод, порядок розв'язання спорів і санкції за порушення правил біржової торгівлі містить:

- А. Установчий договір
- Б. Правила торгівлі біржі
- В. Статут біржі
- Г. Закон України «Про товарну біржу»

14. Інформаційна функція біржі являє собою:

- А. Надання клієнтам інформації про хід торгів
- Б. Надання біржової інформації лише членам відповідної біржі
- В. Отримання від членів та клієнтів біржі аналітичної інформації та реклами
- Г. Надання членам біржі та клієнтам різних інформаційних послуг (біржова хроніка, реклама...)

15. На біржі закритого типу мають право укладати угоди:

- А. Разові відвідувачі;
- Б. Безпосередньо продавці та покупці;
- В. Члени біржі та їх представники;
- Г. Засновники.

16. Залежно від типу біржового товару біржі поділяють на:

- А. Товарну, ф'ючерсну, опціонну;
- Б. Товарну, фондову, валютну;
- В. Ідеально-відкрити, закрити, універсальну;
- Г. Біржу реального товару, ф'ючерсну, опціонну, змішану.

17. За характером роботи (формою участі відвідувачів у біржових торгах) біржі бувають:

- А. Спеціалізовані, безприбуткові;
- Б. Закриті, відкриті;
- В. Національні, міжнародні;
- Г. Відкриті, ф'ючерсні.

18. Вступний внесок члена біржі при її формуванні становить:

- А. Вартості вхідного квитка;
- Б. Сумі затрат, які необхідні для організації торгів;
- В. Певний відсоток від статутного фонду;
- Г. Внесок повинен бути кратним вартості брокерського місця.

19. Основну частину біржового товарообігу забезпечують такі країни:

- А. США, Європа;
- Б. США, Великобританія, Японія;
- В. Європа;
- Г. США, Великобританія.

20. Який рік можна вважати базовим для створення першої біржі на території України (м. Одеса)?

- А. 1531 р.;
- Б. 1608 р.;
- В. 1705 р.;
- Г. 1796 р..

21. До складу громадської структури біржі не входить:

- А. Котирувальна комісія;
- Б. Загальні збори;
- В. Виборчі органи;
- Г. Ревізійна комісія.

22. Загальні збори – це:

- А. Спеціалізований орган, який розглядає спірні питання;
- Б. Контрольно-розпорядний орган;
- В. Спеціалізований орган, що здійснює аналіз результатів торгів;
- Г. «Законодавчий» орган, який виконує функції, передбачені статутом біржі.

23. Контрольно-ревізійна комісія:

- А. Здійснює аналіз результатів торгів при укладанні біржових угод;
- Б. Здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю біржі, аналізує адміністративно-господарську діяльність;
- В. Здійснює контроль над загальними зборами;
- Г. Підпорядковується котирувальній комісії.

24. Суть акціонерно-пайової форми взаємовідносин підприємств з біржою полягає в тому, що:

- А. Учасники торгів купують абонемент, який дає їм право на участь у торгах протягом визначеного в ньому строку;
- Б. Обслуговування на комісійних умовах здійснюється брокерами;
- В. Підприємства можуть приймати участь у створенні біржі, купувати акції або паї біржі стаючи її засновниками чи акціонерами;
- Г. Передбачає право участі у біржовій торгівлі шляхом купівлі брокерського місця або акредитації на біржі.

25. Брокерська форма:

- А. Передбачає право участі у біржовій торгівлі шляхом купівлі брокерського місця або акредитації на біржі;
- Б. Разове брокерське обслуговування за принципом вхідних квитків;
- В. Суть цієї форми полягає в тому, що учасники торгів купують абонемент, який дає їм право на участь у торгах протягом визначеного в ньому строку;
- Г. За цією формою обслуговування комісійних умовах здійснюється брокерами.

- 26. Назвіть основні цілі державного регулювання біржового ринку:**
- А. Створення єдиної правової бази функціонування бірж, нормальних умов для роботи всіх учасників ринку;
 - Б. Створення ефективного ринку, на якому завжди є стимули для підприємницької діяльності;
 - В. Захист внутрішнього ринку від імпорту;
 - Г. Забезпечення гласності і рівної інформованості всіх учасників ринку.
- 27. Перша міжнародна біржа, яка отримала назву "нескінченний ярмарок" виникла у:**
- А. Ліоні;
 - Б. Антверпені;
 - В. Чикаго;
 - Г. Токію.
- 28. Клірингова установа – це:**
- А. Розрахунковий банк;
 - Б. Організатор біржової торгівлі;
 - В. Кредитний відділ;
 - Г. Організатор біржової торгівлі та гарант виконання угод.
- 29. Основними характеристиками біржового товару є:**
- А. Масовість;
 - Б. Замінність, здатність до стандартизації;
 - В. Вільне ціноутворення;
 - Г. Масовість, взаємозамінність, вільне ціноутворення.
- 30. Члени товарної біржі в Україні зобов'язані:**
- А. Виконувати вимоги статуту, та правил біржової торгівлі, рішення загальних зборів, інформувати біржу про зміни в майновому стані;
 - Б. Виконувати рішення загальних зборів;
 - В. Інформувати біржу про зміни в майновому стані;
 - Г. Виконувати вимоги статуту та правил біржової торгівлі.
- 31. Договір-доручення - це угода, де брокер виступає:**
- А. Від власного імені;
 - Б. Від власного імені й за власні кошти;
 - В. Від імені й за кошти клієнта;
 - Г. Від власного імені й за кошти клієнтів.
- 32. Договір-комісії - це угода, де брокер виступає:**
- А. Від власного імені;
 - Б. Від власного імені й за власні кошти;
 - В. Від імені й за кошти клієнта;
 - Г. Від власного імені й за кошти клієнтів.
- 33. Брокерські фірми створюються:**
- А. Членом біржі;
 - Б. Державою;
 - В. Згідно законодавства;

Г. Членом біржі згідно законодавства.

34. Біржові товари (товарно-матеріальні цінності) поділяються на три групи:

- А. Сільськогосподарська, промислова сировина, фінансові інструменти;
- Б. Сільськогосподарські і лісові товари та продукти їх переробки, сировина і продукція металургії, паливно-енергетичні матеріали;
- В. Сільськогосподарська, промислова сировина, валюта;
- Г. Нафта, зерно, облігації.

35. Угода вважається біржовою, якщо вона:

- А. Укладена на біржовий товар;
- Б. Укладена в час після біржової сесії;
- В. Укладена у торговельному залі під час біржової сесії;
- Г. Укладена на біржовий товар у залі брокерами під час сесії.

36. Складська розписка – це:

- А. Документ, що засвідчує якість товару;
- Б. Підтвердження права власності на товар;
- В. Право транспортування товару;
- Г. Право отримання боргу.

37. Брокер виконує такі функції:

- А. Консультує, радить, допомагає в управлінні активами;
- Б. Управляє активами клієнтів;
- В. Консультує, управляє активами, зводить продавців та покупців, хеджує ризики, розміщує товари у просторі та часі;
- Г. Страхує ціннові ризики.

38. Групу, яка контролює діяльність біржі, представляють:

- А. Старші-маклери або брокери;
- Б. Представники державних комісій, члени біржового комітету, старший маклер;
- В. Юристи, помічники брокерів;
- Г. Співробітники підрозділів біржі.

39. Біржова сесія – це:

- А. Місце торгівлі в операційній залі;
- Б. Час торгівлі в операційній залі;
- В. Місце реєстрації біржових угод;
- Г. Місце отримання Інформації.

40. Якісні характеристики біржового товару підтверджує:

- А. Наявність даних про біржову експертизу;
- Б. Наявність даних про проби товару;
- В. Наявність сертифікату відповідності;
- Г. Наявність висновків експертів.

41. Торговельна "яма" – це:

- А. Місце торгівлі в операційній залі;
- Б. Місце розрахунків;

- В. Місце реєстрації біржових угод;
- Г. Місце отримання інформації.

42. Які організаційно-фінансові умови необхідні біржі для виконання нею основних функцій?

- А. Приміщення, засоби зв'язку, кліринг, контракти, регламент торгівлі;
- Б. Приміщення і кліринг;
- В. Стандартизовані контракти;
- Г. Державне регулювання.

43. Групу осіб, які укладають біржові контракти, представляють:

- А. Старші-маклери або брокери;
- Б. Представники державних комісій, члени біржового комітету, старший маклер;
- В. Брокери, дилери;
- Г. Співробітники підрозділів біржі.

44. Групу осіб, які організують укладання біржових контрактів, представляють:

- А. Старші-маклери або брокери;
- Б. Представники державних комісій, члени біржового комітету, старший маклер;
- В. Брокери, дилери;
- Г. Маклери, працівники відділу організації торгів, співробітники підрозділів біржі.

45. Перелік вимог щодо якості біржових товарів, розмірів їх партій, умов зберігання, транспортування тощо визначає

- А. Національний стандарт;
- Б. Міжнародний стандарт;
- В. Біржовий стандарт;
- Г. Правила торгівлі.

46. У якій кількості примірників оформляється біржовий контракт внутрішньої торгівлі ?

- А. Одному;
- Б. Трьох;
- В. Чотирьох;
- Г. Двох.

47. Основним документом, що регламентує взаємовідносини між посередником та клієнтом є:

- А. Договір комісії;
- Б. Договір підряду;
- В. Договір доручення;
- Г. Договір на брокерське обслуговування.

48. Заявка на продаж сільськогосподарської продукції супроводжується такими документами:

- А. Довідка про наявність коштів на рахунку;

- Б. Сертифікат якості та складське свідоцтво;
- В. Гарантійний лист банку;
- Г. Ліцензія на право здійснення посередницьких операцій.

49. Заявка на купівлю сільськогосподарської продукції супроводжується такими документами:

- А. Банківська довідка про наявність коштів на рахунку, квитанція про сплату гарантійного внеску;
- Б. Сертифікат якості та складське свідоцтво;
- В. Гарантійний лист банку, доручення, видане клієнтом;
- Г. Ліцензія на право здійснення посередницьких операцій.

50. Змістовий елемент біржового контракту, який регламентує розподіл витрат між контрагентами щодо зберігання, транспортування, страхування та митного оформлення вантажу – це

- А. Форс-мажор;
- Б. Штрафні санкції;
- В. Ціна доставки;
- Г. Базис поставки.

51. Граничний строк реєстрації укладеного на біржі контракту.

- А. Дві доби з моменту його усного укладання;
- Б. Не пізніше наступного дня з моменту укладання;
- В. До кінця біржової сесії;
- Г. Не пізніше 3-х годин з моменту підписання.

52. Біржовий тікет підписується брокерами.

- А. Наступного дня після торгів;
- Б. Одразу після укладання усної угоди;
- В. Після закінчення торгів;
- Г. Перед початком торгів.

53. У якій кількості примірників оформляється біржовий контракт у разі, якщо він є зовнішньо-економічним?

- А. Два;
- Б. Три;
- В. Чотири;
- Г. П'ять.

54. Яким основним документом регламентується порядок торгівлі агропромисловою продукцією?

- А. Закон України «Про товарну біржу»;
- Б. Господарський кодекс України;
- В. Статут біржі;
- Г. Типові правила торгівлі сільськогосподарською продукцією.

55. Форвардний контракт, за яким один контрагент виплачує іншому контрагенту в момент його укладення суму, обумовлену договором між ними, як гарантію виконання своїх зобов'язань – це:

- А. Ф'ючерс;

- Б. Угода з заставою;
- В. Опціон;
- Г. Угода з премією.

56. Біржовий контракт, при якому один із контрагентів на основі особливої заяви до певного дня за встановлену винагороду отримує право вимагати від свого контрагента або виконання зобов'язань за договором, або повністю відмовитися від угоди – це:

- А. Ф'ючерс;
- Б. Угода з заставою;
- В. Опціон;
- Г. Угода з премією.

57. Мінімальна величина, на яку брокери можуть змінювати ціну в процесі біржового аукціону – це:

- А. Одна копійка;
- Б. Біржовий пункт;
- В. Одна гривня;
- Г. Один відсоток.

58. Ціна на біржовий товар, що вказана учасником біржових торгів у заявці на продаж, або названа ним під час торгів з метою стимулювання продажу називається:

- А. Котирувальною ціною;
- Б. Ціною продавця;
- В. Ціною покупця;
- Г. Ціною біржової угоди.

59. Ціна, що вказана покупцем в заявці на купівлю, а також та, яку названо ним безпосередньо під час торгів при обговоренні пропозиції продавця називається:

- А. Котирувальною ціною;
- Б. Ціною продавця;
- В. Ціною покупця;
- Г. Ціною біржової угоди.

60. Сегмент фінансового ринку, на якому складаються відносини щодо купівлі-продажу спеціальних документів (цінних паперів), має назву:

- А. Фондовий ринок;
- Б. Фондова біржа;
- В. Валютна біржа;
- Г. NYSE.

61. Організаційно-оформлений і регулярно функціонуючий ринок, на якому здійснюється торгівля цінними паперами, має назву:

- А. Фондовий аукціон;
- Б. Фондовий ринок;
- В. Фондова біржа;
- Г. УФБ.

62. Відкриття доступу підприємствам до позикового небанківського капіталу; координація розміщення державних цінних паперів; забезпечення можливості переміщення капіталу з однієї сфери діяльності в іншу – відноситься до функцій:

- А. Фонду державного майна України;
- Б. Фондової біржі;
- В. Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку;
- Г. УФБ.

63. Біржова система, при якій абсолютно домінуюче положення займає одна або єдина фондова біржа, яка, як правило, розміщена в фінансовому центрі країни, а інші – мають місцеве значення, має назву:

- А. Біцентристська;
- Б. Децентристська;
- В. Поліцентристська;
- Г. Моноцентристська.

64. Біржова система, при якій системи крім головної фондової біржі в країні може функціонувати ще декілька порівняно великих та впливових бірж, має назву:

- А. Поліцентристська;
- Б. Біцентристська;
- В. Моноцентристська;
- Г. Децентристська.

65. Юридична особа, яка здійснює випуск цінних паперів і несе відповідальність за ними перед їх власниками, має назву:

- А. Інвестиційна компанія;
- Б. Емітент;
- В. Фінансовий брокер;
- Г. Інвестор.

66. Фізична або юридична особа, яка купує цінні папери від свого імені і за свій рахунок з метою отримання прибутку, має назву:

- А. Фінансовий посередник;
- Б. Інвестиційний фонд;
- В. Інвестор;
- Г. Емітент.

67. Фінансово-кредитні установи (банки, кредитні спілки, інвестиційні компанії та фонди, страхові компанії, пенсійні фонди), спеціалізовані брокерські й дилерські контори, індивідуальні брокери та дилери, які мають ліцензію на право здійснення і займаються посередницькими операціями з цінними паперами, мають назву:

- А. Інвестори;
- Б. Учасники фондового ринку;
- В. Емітенти;
- Г. Фінансові посередники.

68. Відповідним чином оформлений документ, що засвідчує право власності або позики інвестора щодо до емітента, може перебувати в самостійному обігу на ринку і бути об'єктом купівлі-продажу, це:

- А. Акція;
- Б. Цінний папір;
- В. Валюта;
- Г. Ощадний сертифікат.

69. Установа, що приймає на зберігання гроші, документи, цінні папери (зокрема безготівкові) та інші цінності, має назву:

- А. Фондова біржа;
- Б. Комерційний банк;
- В. Депозитарій;
- Г. Кліринговий банк.

70. Допущення цінних паперів до торгів на фондовій біржі та їх реєстрація в реєстрі цінних паперів біржі після передпродажної перевірки їх якості й надійності відповідно до обов'язкових правил, це:

- А. Делістинг;
- Б. Фіксинг;
- В. Емісія;
- Г. Лістинг.

71. Визначення курсів цінних паперів, яке здійснюється шляхом порівняння попиту та пропозиції, співставлення лімітів цін замовлень на купівлю і продаж цінних паперів та встановлення курсу дня, при якому виконується найбільша кількість замовлень та здійснюється найбільший обіг, має назву:

- А. Котирування;
- Б. Лістинг;
- В. Фіксинг;
- Г. Мультифіксинг.

72. Цінний папір, який засвідчує внесення його власником грошових коштів і дає право на ви-плату йому номінальної вартості паперу після закінчення терміну погашення зі сплатою при цьому доходу у вигляді фіксованого або плаваючого відсотку, має назву:

- А. Вексель;
- Б. Акція;
- В. Інвестиційний сертифікат;
- Г. Облігація.

73. Цінний папір без встановленого терміну обігу, який засвідчує дольову участь в статутному фонді товариства, підтверджує членство в ньому, дає право на участь в управлінні та отримання частини прибутку, а також право на участь в розподілі майна при ліквідації товариства, – це:

- А. Облігація;
- Б. Акція;
- В. Інвестиційний сертифікат;

Г. Інвестиційне посвідчення.

74. Вид цінних паперів, який випускається інвестиційним фондом або компанією і дає право його власнику на отримання доходу у вигляді дивідендів протягом терміну погашення, а після його закінчення – номінальної вартості паперу – це:

- А. Акція;
- Б. Інвестиційний сертифікат;
- В. Фондова біржа;
- Г. Ощадний сертифікат.

75. Вилучення цінних паперів зі списку дозволених до торгівлі на фондовій біржі після перевірки та виявлення їх незабезпеченості – це:

- А. Делістинг;
- Б. Фіксинг;
- В. Емісія;
- Г. Лістинг.

76. Вид котирування, який передбачає визначення курсу цінних паперів, що склався на біржі у певний визначений момент часу (на протязі одного дня) – це:

- А. Лістинг;
- Б. Фіксинг;
- В. Мультифіксинг;
- Г. Емісія.

77. Постійне співставлення попиту і пропозиції цінних паперів, при якому курсом цінного паперу на певний момент часу є ціна, за якою були виконані останні замовлення – це:

- А. Лістинг;
- Б. Фіксинг;
- В. Мультифіксинг;
- Г. Емісія.

78. Операції щодо обміну національної валюти на іноземну, що передбачають зобов'язання зворотного обміну через певний термін і здійснюється, як правило, між центральними банками, мають назву:

- А. Аутрайт;
- Б. Своп;
- В. Спот;
- Г. Валютний опціон.

79. Вартісне співвідношення двох валют під час їх обміну; “ціна” грошової одиниці однієї країни, виражена в валюті іншої країни або в міжнародних платіжних засобах, називається:

- А. Крос-курсом;
- Б. Комерційним курсом;
- В. Офіційним курсом;
- Г. Валютним курсом.

80. Вираження валютного курсу у вигляді «100,00 USD = 2705,05 UAH» є прикладом валютного котирування:

- А. Непрямого;
- Б. Прямого;
- В. Оберненого;
- Г. Фіксованого.

81. Котирування двох валют, що встановлюється через їх порівняння з третьою, має назву:

- А. Офіційний курс;
- Б. Курс покупця;
- В. Крос-курс;
- Г. Курс продавця.

82. Установа, де здійснюються операції купівлі-продажу іноземної валюти і формуються курси валют (валютні котирування) на основі фактичного співвідношення їх попиту та пропозиції, називається:

- А. Валютною біржою;
- Б. Валютним ринком;
- В. Фондовою біржою;
- Г. Аукціоном.

83. Розмір лоту (мінімальної суми купівлі або продажу) для таких валют, як USD та EURO на УМВБ становить:

- А. 100000 одиниць;
- Б. 10000 одиниць;
- В. 1000000 одиниць;
- Г. 100 одиниць.

84. Відносини, що склалися в процесі купівлі-продажу вільно конвертованих валют, валютні угоди, які укладаються окремими компаніями між собою, операції між приватними особами, а також угоди, які укладаються на валютних біржах, характеризують:

- А. Міжнародний валютний ринок
- Б. Регіональний валютний ринок
- В. Національний валютний ринок
- Г. Міжбанківський валютний ринок

85. Сукупність суспільних відносин, які склалися при функціонуванні валюти в світовому господарстві і які обслуговують взаємний обмін результатами діяльності національних економік – це:

- А. Міжнародний валютний ринок
- Б. Регіональний валютний ринок
- В. Національний валютний ринок
- Г. Міжбанківський валютний ринок

86. Вид діяльності підприємств, банківських і фінансово-кредитних установ, юридичних і фізичних осіб щодо купівлі-продажу, розрахунків та надання в позику чужоземної валюти – це:

- А. Валютні угоди

- Б. Валютні операції
- В. Валютний арбітраж
- Г. Валютний ринок

87. Валютні операції, які передбачають використання валюти у готівці в момент оформлення угоди чи протягом короткого терміну (доби), – це:

- А. Поточні валютні операції
- Б. Термінові валютні операції
- В. Готівкові (спот) валютні операції
- Г. Обмінні валютні операції

88. Форвардні або ф'ючерсні валютні операції, за яких платежі здійснюються в узгоджений термін (від 1 тижня до 5 років) за курсом, що мав місце на момент укладання угоди, – це:

- А. Поточні валютні операції
- Б. Термінові валютні операції
- В. Готівкові (спот) валютні операції
- Г. Обмінні валютні операції

89. Різновид термінових валютних операцій, який передбачає право вибору альтернативних умов валютного контракту, і створює можливості для валютного арбітражу – це:

- А. Аутрайт;
- Б. Своп;
- В. Спот;
- Г. Валютний опціон.

90. Термінова валютна угода, що передбачає платежі за курсом форварду у чітко визначені сторонами угоди терміни, – це:

- А. Аутрайт;
- Б. Своп;
- В. Спот;
- Г. Валютний опціон.

91. Процес виконання зобов'язань, визначених в процесі біржового клірингу, кінцевим результатом якого є передача об'єктів біржової угоди від продавця до покупця, а також грошовий розрахунок покупця з продавцем згідно умов контракту- це

- А. Банківський кліринг
- Б. Біржовий кліринг
- В. Валютний кліринг
- Г. Фондовий кліринг

92. В залежності від виду біржового товару виділяють такі види клірингу:

- А. Кліринг ринку цінних паперів, кліринг ринку ф'ючерсних контрактів
- Б. Кліринг окремої біржі, міжбіржовий національний кліринг, міжнародний кліринг
- В. Кліринг між членами клірингової палати, кліринг між членами біржі, інші схеми
- Г. Повний кліринг, частковий кліринг

- 93. В залежності від рівня централізації виділяють такі види клірингу:**
- А. Кліринг ринку цінних паперів, Кліринг ринку ф'ючерсних контрактів
 - Б. Кліринг окремої біржі, міжбіржовий національний кліринг, міжнародний кліринг
 - В. Кліринг між членами клірингової палати, Кліринг між членами біржі, інші схеми
 - Г. Повний кліринг, частковий кліринг
- 94. Який вид ризику пов'язаний з коливаннями цін на фондовому і ф'ючерсному ринках?**
- А. Ринковий ризик
 - Б. Кредитний ризик
 - В. Систематичний (оперативний) ризик
 - Г. Суверенний ризик
- 95. Який вид ризику пов'язаний з можливістю несплати заборгованості за платежами і зобов'язаннями у встановлений контракт строк**
- А. Ринковий ризик
 - Б. Кредитний ризик
 - В. Систематичний (оперативний) ризик
 - Г. Суверенний ризик
- 96. Що таке ф'ючерсна торгівля?**
- А. Форма страхування ціни або прибутку при здійсненні ф'ючерсних угод
 - Б. Форма страхування прибутку при здійсненні угод з реальним товаром
 - В. Форма страхування ціни при здійсненні угод з реальним товаром
 - Г. Форма біржової торгівлі біржовим товаром за допомогою термінових контрактів
- 97. Основними видами товарів на ф'ючерсних біржах світу сьогодні є:**
- А. Нафта і нафтопродукти
 - Б. Валюта
 - В. Цінні папери
 - Г. Готова продукція
- 98. Торгівлю на ф'ючерсній біржі в порівнянні з біржою реального товару відрізняє :**
- А. Повна уніфікація всіх умов контрактів (крім ціни)
 - Б. Реальний характер угод
 - В. Прямий зв'язок з ринком реального товару
 - Г. Відсутність можливості хеджування
- 99. Коли почалася історія сучасної ф'ючерсної торгівлі сільськогосподарською продукцією?**
- А. В кінці XVII ст.
 - Б. На початку XVIII ст.
 - В. В кінці XVIII ст.
 - Г. На початку XIX ст.
- 100. Що таке хеджування?**

- А. Форма страхування ціни при здійсненні угод з реальним товаром
- Б. Форма страхування прибутку при здійсненні угод з реальним товаром
- В. Форма страхування ціни або прибутку при здійсненні ф'ючерських угод
- Г. Форма біржової торгівлі біржовим товаром за допомогою термінових контрактів

5. Рекомендована література

1. Аграрна економіка: Підручник / За ред. Д.К. Семенди та О.І. Здоровцова. – Умань, 2005 – 318 с.
2. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Підручник. / В.Г. Андрійчук – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
3. Андрійчук В.Г. Економіка аграрного підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / В.Г. Андрійчук – К.: КНЕУ, 2000. – 355 с.
4. Бачевський Б.Є. Потенціал і розвиток підприємства: Навч. пос. / Б.Є. Бачевський, І.В. Заблудська, О.О. Решетняк. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 400 с.
5. Гавва В.Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання: Навч. посібник. / В.Н. Гавва, Е.А. Божко – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.
6. Губський Б.В. Біржові технології ринку. / Б.В. Губський. – К.: Нора-прінт, 1997. – 295 с.
7. Голошубова, Н. О. Організація торгівлі : Підручник / Н. О. Голошубова. – К : Книга, 2004. – 560 с.
8. Дегтярева О. И. Биржевое дело: Учебник. / О. И. Дегтярева. – М.:ЮНИТИ, 2000. – 679 с.
9. Дмитрук Б.П. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі: Навчальний посібник. / Б.П. Дмитрук. – К.: Либідь, 2001. – 342 с.
10. Економіка підприємства: Підручник / Д.К. Семенда, О.Л. Бурляй, М.А. Коротєєв, О.В. Семенда. – Умань: Видавець "Сочінський", 2014. – 476 с.
11. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навчальний посібник. / Н.С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.
12. Корельський В.Ф. Биржевой словарь: 8000 терминов с эквивалентами на иностранных языках: В 2 т. / В.Ф. Корельський, Р.В. Гаврилов. – М.: Международные отношения, 2000. – Т. 1. – 289 с.
13. Механізм біржової торгівлі продукцією АПК – елемент ринкової інфраструктури / Під ред. О.М. Шпичака. – К.: Ін-т аграр. екон. УААН, 1995. – 86 с.
14. Методичні рекомендації з експертної оцінки майна в підприємствах АПК / За ред. П.Т. Саблука, Г.М. Підлесецького. – К.: ІАЕ УААН, 2000. – 98 с.
15. Методичні рекомендації з експертної оцінки майна у підприємствах АПК – К.: ННЦ „Інститут аграрної економіки”, 2005. – 222 с.
16. Мозговий О.М. Фондовий ринок: Навчальний посібник. / О.М. Мозговий. – К.: КНЕУ, 1999. – 316 с.
17. Організація і технологія торгівлі : опорний конспект лекцій / Н.О. Голошубова. – К. : КНТЕУ, 2010. – 190 с.
18. Організація торгівлі на ринках : Конспект лекції / Уклад.

- Н.О. Голошубова, Н.І. Гончаренко. – К : КНТЕУ, 2001. – 44 с.
19. Організація торгівлі : підручник / В. В. Апопій, І. П. Міщук, В. М. Ребицький та ін. ; за ред. В.В. Апопія. – 3-тє вид. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 632 с.
 20. Основні правила торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами. (Станом на 1 лютого 2003 року) : Збірник нормативних документів з питань торгівлі / Упор. Камлик М.І. – К : Атіка, 2003. – 512 с.
 21. Ребицький, В. М. Організація та технологія інспектування : Підручник / В. М. Ребицький, І. С. Полікарпов ; За ред. В.М. Ребицького. – К : Центр навчальної літератури, 2005. – 363 с.
 22. Савченко В.Д. Організація біржової діяльності: Навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / В.Д. Савченко. – Харків: Харківський держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 124 с.
 23. Семенда Д.К. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. / Д.К. Семенда. – Умань, 2006. – 228 с.
 24. Солодкий М.О. Біржовий ринок: Навчальний посібник. / М.О. Солодкий. – К.: Джерела М, – 2002.– 333 с.
 25. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. / О.М. Сохацька, О.М. Дениско. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 602 с.
 26. Сохацька О.М. Біржова справа: Навчальний посібник. / О.М. Сохацька, О.М. Дениско. – К.: Тріада Плюс, 1994. – 188 с.
 27. Справочник по приемке, хранению и реализации продовольственных товаров растительного происхождения / Под ред. Мицька В.Е. – К.: Техника, 1991. – 215 с.
 28. Теорія та практика торговельного обслуговування : Навч. посібник / В.В. Апопій, І.П. Міщук, С.І. Рудницький, Ю.М. Хом'як ; За ред. В.В. Апопія. – К : Центр навчальної літератури, 2005. – 496 с.
 29. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч. посібник. / О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк – К.: КНЕУ, 2004. – 316с.
 30. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк – К.: КНЕУ, 2005. – 261 с.